

"SƏS" qəzeti mənim üçün ən əziz qəzetdir

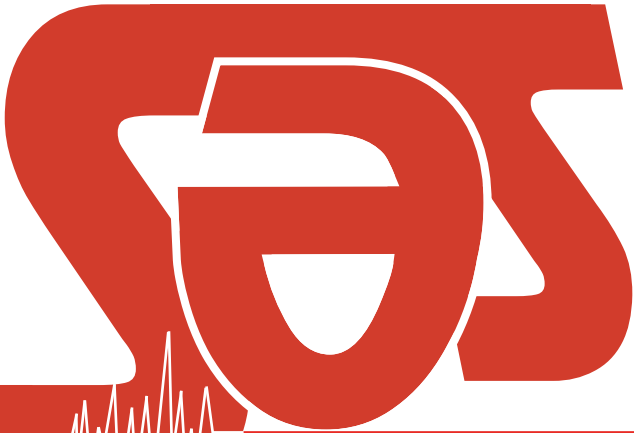

№ 071 (6996)

"Le Monde" qəzeti Azərbaycanın regionda yaratdığı yeni realıqdan bəhs edən məqalə yayıb

3

25 aprel 2024-cü il.
Qiyməti 60 qəpik

Azərbaycan - Qırğızıstan: Yüksələn strateji tərəfdaşlıq

2

Prezident İlham Əliyev: "Biz ənənəvi tərəfdaşlarımızla, qardaş ölkələrlə münasibətləri inkişaf etdiririk"

Erməni kilsəsinin ƏNƏNƏVİ POZUCULUQ MISSİYASI

5

Doğma yurda
Böyük Qayıdış

8

İtirdiyimiz xüsusiyyətlər:
mərhəmət

10

Qeydiyyatda olmaq pay
hüququdur?

16

Küçələrdə
qalan
sərnişinlər

9

Əli Kərimli dağıdıcı
müxalifətin "grant
yeyən" dəllalı
hesab olunur

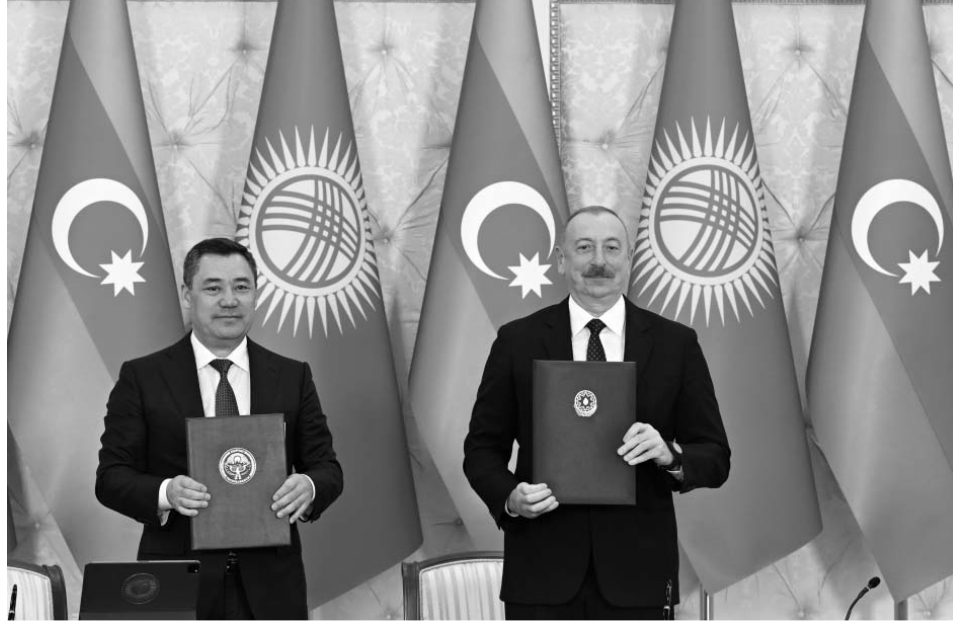

14

Azərbaycan - Qırğızıstan: Yüksələn strateji tərəfdaşlıq

Prezident İlham Əliyev: "Biz ənənəvi tərəfdaşlarımızla, qardaş ölkələrlə münasibətləri inkişaf etdiririk"

Azərbaycanın xarici siyasətində türk dövlətləri ilə əməkdaşlıq prioritet istiqamətlərdən birini təşkil edir, Azərbaycan Türk Dövlətləri Təşkilatının fəaliyyətinin daha da güclənməsi üçün davamlı addımlar atır. Bu baxımdan Qırğızıstanla da Azərbaycan arasında qarşılıqlı anlaşma mühtəvi mövcuddur. Qırğızıstan və Azərbaycan bütün beynəlxalq təşkilatlarda bir-birinin mövqeyini dəstəkləyir. Ötən dövr ərzində bu iki dost və qardaş dövlət və onların təmsilçiləri BMT, ATƏT, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı, Türk Dövlətləri Təşkilatı, ECO, Şanxay təşkilatı çərçivəsində həmişə bir-birini dəstəkləyib. Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatındakı sədrlik müddətində uzadılmasında Qırğızıstanın bir mənali olaraq açıq dəstək verməsi də məhz bu məntiqə əsaslanır.

qazın çox mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyini vurğulayan dövlətimizin başçısı xüsusən enerji, nəqliyyat və ticarət sahələrində böyük potensialın olduğunu bildirib. "Ən önəmlisi, biz ənənəvi tərəfdaşlarımızla, qardaş ölkələrlə münasibətləri inkişaf etdiririk. Qırğız Respublikası ilə də əməkdaşlıq xüsusi əhəmiyyət daşıyır", - deyər Azərbaycan Prezidenti qeyd edib.

Vurğulamaq yerinə düşər ki, Azərbaycan

dövlət rəhbərlərinin siyasi iradəsi ilə daha da intensivləşdirəcəkdir və buna tam hüquqi zəmin yaratmış olacaqdır. İmzalanmış yüksək strateji tərəfdaşlıq sənədi ölkələrimizin münasibətlərini keyfiyyətcə yeni səviyyəyə çatdıracaq, desək fikrimizdə yanılmırıq.

**"NİZAMNAMƏ FONDUNU
4 DƏFƏ - 25 MİLYONDAN
100 MİLYON DOLLARADƏK
ARTIRDIQ"**

Azərbaycanla Qırğızıstan arasında ticarət dövriyyəsinin artması tendensiyasının mövcud olduğunu bildiren Cənab Prezident vurğulayıb ki, biz iqtisadi-ticarət sahədə fəal əməkdaşlıq edirik: "Hələ ki, mütləq rəqəmlər çox böyük olmasa da, amma potensialın artması tendensiyası mövcuddur".

Ardı Səh. 3

**"QIRĞIZISTAN
PREZİDENTİNİN
AZƏRBAYCANA SƏFƏRİ İKİ
ÖLKƏ ARASINDA DOSTLUQ
VƏ QARDAŞLIQ
MÜNASİBƏTLƏRİNİN
MÖHKƏMLƏNMƏSİ İŞİNƏ
TÖHFƏ VERƏCƏK"**

Hər iki dövlətin prezidentlərinin rəsmi səfərləri və səfər çərçivəsində müxtəlif sahələrdə əhatə edən mühüm sənədlərin imzalanması əlaqələrin müsbət dinamika ilə inkişafına təkan verir. Azərbaycan və Qırğızıstan arasında "Dövlətlərarası Şüranın yaradılması haqqında Memorandum", "Strateji Tərəfdaşlıq haqqında Bəyannamə" və s. daxil olmaqla, müxtəlif sahələrdə əhatə edən sənədlər imzalanıb. İmzalanmış sənədlərdən sırasında olan Strateji Tərəfdaşlıq haqqında Bəyannamə əlaqələrin təməlini möhkəmlənməsində müstəsna rol oynayır.

Qırğızıstan Respublikasının Prezidenti Sapar Japarovun ölkəmizə rəsmi səfəri əlaqələrin daha da inkişafına öz təsirini göstərəcəkdir. "Qırğızıstan Prezidentinin Azərbaycana səfəri iki ölkə arasında dostluq və

qardaşlıq münasibətlərinin möhkəmlənməsi işinə töhfə verəcək". Bu fikirləri Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Qırğızıstan Prezidenti Sapar Japarov ilə mətbuata bəyanatında bildirib. İkitərəfli sənədlərin imzalanmasının önəmini qeyd edən dövlət başçısı vurğulayıb ki, bu sənədlər bir çox halda ikitərəfli münasibətlərin gələcək inkişafını müəyyən edəcək. "Onlardan hər biri böyük əhəmiyyət kəsb edir. Sapar Nurqujoyevlə imzaladığımız birgə Bəyannaməni xüsusilə qeyd etmək istəyirəm", - deyər Prezident İlham Əliyev əlavə edib. Bu sənədin imzalanması praktikada müəyyən olunan Azərbaycan ilə Qırğızıstan arasında strateji münasibətlərin daha dərin xarakterini rəsmi şəkildə təsbit edir.

**"QIRĞIZ RESPUBLİKASI
İLƏ DƏ ƏMƏKDAŞLIQ
XÜSUSİ ƏHƏMİYYƏT
DAŞIYIR"**

Cənab Prezident onu da bildirib ki, biz ənənəvi tərəfdaşlarımızla, qardaş ölkələrlə münasibətləri inkişaf etdiririk. Azərbaycanı və Mərkəzi Asiyanı əslrə boyu əməkdaşlıq və dostluq münasibətləri birləşdirir. Bu gün Mərkəzi Asiya regionunun, Azərbaycanın yerləşdiyi Xəzər regionunun və Cənubi Qaf-

caqla Qırğızıstan arasındakı uğurlu dövlətçilik münasibətlərinin əsası məhz Ümummilli Lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulub. Azərbaycanla Qırğızıstan arasında diplomatik münasibətlər 1993-cü il yanvarın 19-da qurulub. Ulu Öndər 1995-ci ilin avqustunda Türkdillli Dövlət Başçıları III Zirvə Görüşü və "Manas" eposunun 1000 illiyinə həsr olunmuş tədbirlərdə iştirak etmək üçün ilk dəfə Qırğızıstana səfər edib. 2007-ci ildə Azərbaycanın Qırğızıstanda səfirliliyi, 2008-ci ildə Qırğızıstanın Bakıda səfirliliyi fəaliyyətə başlayıb.

**DOSTLUQ VƏ
QARDAŞLIĞIN İFADƏSİ -
İMZALANAN 18 SƏNƏD**

Səfər çərçivəsində ikitərəfli qarşılıqlı fəaliyyət üzrə bir çox məsələləri müzakirə edilib. İnvestisiya sahəsində əməkdaşlığın per-

Əvvəli Səh. 2

HƏYATA KEÇİRƏCƏK

Dövlət başçısının sözlərinə görə, Azərbaycan-Qırğızistan İnkişaf Fondunun Nizamnamə fondu 4 dəfə - 100 milyon dollara dək artıb. "Bu gün, həmçinin Azərbaycan-Qırğızistan İnkişaf Fondunun Nizamnamə fondu haqqında Sazişə əlavə imzalanıb. Biz Nizamnamə fondunu 4 dəfə - 25 milyondan 100 milyon dollara dək artırırdıq. Bunun əsas səbəbi müraciətlərin həddən artıq olmasıdır. Bizə Qırğızistanda investisiya layihələrinin icrası üçün 40-dan çox müraciətin daxil olması barədə məruzə edilib", - deyən dövlət başçısı əlavə edib ki, 100 milyon da son hədd deyil.

"QIRĞIZISTAN ÖZ VƏSAİTİ HESABINA AĞDAM RAYONUNDA ORTA MƏKTƏBİN TİKİNTİSİNİ

44 günlük Vətən müharibəsi nəticəsində işğaldan azad olunan ərazilərimizdə aparılan abadlıq quruculuq işlərinə qardaş dost ölkələri də öz töhfələrini verirlər. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev çıxışında işğaldan azad edilmiş ərazilərin bərpasında göstərdiyi dəstəyə görə Qırğızistana təşəkkür edib: "Mən Sadır Nurqojoyevičə işğaldan azad edilmiş ərazilərin bərpası və yenidən qurulmasında dəstəyə görə xüsusi təşəkkürümü bildirmək istədim. Qırğızistan Prezidentinin təşəbbüsü ilə Qırğızistan öz vəsaiti hesabına Ağdam rayonunda orta məktəbin tikintisini həyata keçirəcək. Sabah biz birlikdə Füzuli və Ağdam rayonlarında olacağıq və məktəbin təməlinin qoyulması mərasimində iştirak edəcəyik. Belə qardaş dəstəyinə görə minnətdarıq, bu, bizim üçün böyük əhəmiyyət kəsb edir". Ağdam rayonunda məktəbin tikintisi Qırğızistanın münaqişələrdən zərər çəkmiş regionlarda sül-

Azərbaycan - Qırğızistan: Yüksələn strateji tərəfdaşlıq

Prezident İlham Əliyev: "Biz ənənəvi tərəfdaşlarımızla, qardaş ölkələrlə münasibətləri inkişaf etdiririk"

hün bərpa olunmasına töhfəsidir.

Bu səfər iki ölkə arasında münasibətlərin dərinləşməsinə böyük töhfə olacaq, Qırğızistan gələcəkdə də dövlətlərarası münasibətlərin yüksək səviyyədə və hökumətlərarası, regionlararası və gələcək əməkdaşlıq mexanizmləri üzrə sonrakı inkişafına hazırdır. Məhdud formatda görüşdə əməkdaşlığın bir çox mühüm məsələləri müzakirə olunub.

Qeyd edək ki, Qırğızistan və Azərbaycan daim artan beynəlxalq nüfuzu, öz iqtisadi inkişafının perspektivi, coğrafi və geosi-

yasi vəziyyəti, eləcə də iki türk xalqı arasında tarixən yaranmış dostluq və qardaşlıq əlaqələrini nəzərə alaraq, gələcək inkişafa və ticarət-iqtisadi, siyasi, mədəni və digər sahələrdə qarşılıqlı surətdə ikitərəfli faydalı əməkdaşlığın geniş spektrdə güclənməsində siyasi iradə nümayiş etdirir. İkitərəfli Qırğızistan-Azərbaycan münasibətlərinin inkişaf dinamikası müxtəlif sahələri əhatə edir ki, bu da əlaqələrinin daha da dərinləşməsinə və siyasi münasibətlərin gücləndirilməsinə öz töhfəsini verir.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Yevgeni Mixaylov: "Cənubi Qafqazın təhlükəsizliyi Azərbaycanın və Rusiyanın diqqət mərkəzindədir"

Prezidentlər İlham Əliyev və Vladimir Putin arasındakı görüş Rusiya-Azərbaycan münasibətlərinin yeni səviyyəyə qədəm qoyduğunu nümayiş etdirdi. İki ölkənin liderləri əvvəllər əldə edilmiş tərəfdaşlıq razılaşmalarına sadıq olduqlarını təsdiqləyərək, ölkələrimizin birgə iştirak edəcəyi müxtəlif layihələri müzakirə etdilər. Bundan əlavə, İlham Əliyevin səfəri bütün dünyaya göstərdi ki, Rusiya və Azərbaycan Cənubi Qafqazda təhlükəsizliyi diqqət mərkəzində saxlayırlar və üçüncü oyunçuların sabitliyi pozmasına imkan verməyəcəklər.

Bu fikri AZƏRTAC-a rusiyalı politoloq, millətlərarası münaqişələr və təhlükəsizlik məsələləri üzrə ekspert Yevgeni Mixaylov Rusiya Prezidenti Vladimir Putinin dəvəti ilə aprelin 22-də Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Moskvaya işgüzar səfərindən danışarkən deyib.

Agentliyin həmsöhbətinin sözlərinə görə, Moskva və Bakının regional təhlükəsizliyin təmin edilməsi istiqamətində düzgün hərəkət etməsi Rusiya sülhməramlı kontingentinin (RSK) bu yaxınlarda Azərbaycanın Qarabağ bölgəsindən çıxarılması ilə bir daha sübut olunur.

"Rusiya sülhməramlılarından ibarət bölmələrini Qarabağdan çıxarıb və indi Ermənistanın Azərbaycanca təzyiq etmək, onu etnosidlərdə və başqa şeylərdə ittiham etmək üçün saxladığı "əsas kart" əlindən alınıb. RSK-nın çıxarılması Ermənistanın maraqlarına həm də ona görə zərbə vurdu ki, İrəvan hər zaman Rusiya sülhməramlılarının çıxacağı və NATO sülhməramlılarının onların yerinə gələcəyi ilə bağlı vəziyyətin yaranmasını arzulayırdı. Bu işə baş vermədi", - deyərək ekspert vurğulayıb.

Ötən həftə Azərbaycan və Ermənistanın delimitasiya komissiyası çərçivəsində əldə edilmiş razılaşmaya və onun əməli olaraq həyata keçirilməsinə başlanmasına gəldikdə, E.Mixaylov bildirib ki, əslində dörd kəndin Bakının nəzarətinə qaytarılması məsələsinə çoxdan qərar verilib.

"Bütün bunlar hələ ilkin atəşkəs müqaviləsində (Azərbaycan, Rusiya prezidentləri və Ermənistanın Baş naziri arasında 2020-ci il 10 noyabr tarixli Üçtərəfli Bəyanat - red.), Ermənistan faktiki kapitulyasiyanı imzaladıqda və Rusiyanın zəmanətləri və vasitəçiliyi ilə demarkasiya, sərhədlərin delimitasiyası, kəndlərin qaytarılması və s. haqqında razılaşmalar əldə olunanda kağız üzərində öz əksini tapmışdı. Qarabağ Azərbaycanın tam nəzarəti altına alındıqdan və müvafiq olaraq, bu kontekstdə təhlükəsizliyə məhz Azərbaycan dövləti tərəfindən zəmanət verildikdən sonra Rusiya sülhməramlılarının iştirakı prinsipcə məqsədəuyğun olmazdı, çünki onlar artıq öz missiyalarını yerinə yetiriblər. RSK bölgədə yerləşmə şərtlərini tam olaraq yerinə yetirib və Azərbaycan tərəfindən bununla bağlı heç bir iddia irəli sürülməyib. Biz iddiaları yalnız Ermənistan tərəfindən eşitməmişik. Ona görə də, indiki proseslər heç təəccüb doğurmamalıdır. Yalnız təəccüblü olan odur ki, kəndlər yalnız üç ildən sonra geri qaytarıldı. Üstəlik, hələ bütün torpaqlar qaytarılmayıb", - deyərək politoloq qeyd edib və xatırladı ki, Ermənistan daha bir neçə kəndi Azərbaycana qaytarmalıdır.

"Le Monde" qəzeti Azərbaycanın regionda yaratdığı yeni realıqdan bəhs edən məqalə yayıb

Fransanın "Le Monde" qəzetində Azərbaycanın regionda yaratdığı yeni realıqdan bəhs edən məqalə dərc olunub. AZƏRTAC xəbər verir ki, məqalədə 2023-cü ilin sentyabrında Azərbaycan Ordusu ildirimi sürətli hərbi əməliyyatla Qarabağ nəzarəti bütünlüklə ələ aldıqdan sonra mandatı 2025-ci ildə bitəcək Rusiya sülhməramlılarının da buradan çıxarılmasının gündəmə gəldiyi bildirilir. Qeyd edilir ki, 2020-ci ilin noyabr sazişi imzalandıqdan sonra təqribən 2000 nəfərlik Rusiya sülhməramlı kontingentinin burada qalmasına heç bir əsas yox idi.

"Prezident İlham Əliyev Qələbədən sonra regionda getdikcə daha vacib aktora çevrilib. Ukrayna müharibəsi ona diplomatik və iqtisadi planda daha böyük təsir imkanı qazanmağa şərait yaradıb. Azərbaycan bu gün təkə Rusiyanın deyil, həm də qazla təchiz etdiyi Qərbin çox vacib tərəfdaşdır", - deyərək məqalədə vurğulanıb.

Qəzet yazır ki, Rusiyadan asılılığı azaltmaq üçün Avropa İttifaqı 2022-ci ilin iyulunda Bakı ilə yeni qaz sazişi imzalayıb. Sazişə görə, Azərbaycan 2027-ci ilədək Avropaya satacağı qazın həcmi ni ikiqat artırımalıdır.

Məqalədə bir etiraf da diqqəti çəkir. Bildirilir ki, Ermənistan Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsində Azərbaycanın Qarabağda erməni mədəniyyətinin izlərinin silinməsinə görə cəzalandırılmasını istəyir. Ancaq qəzet Azərbaycanın Fransadakı səfirliyinə istinadla yazır ki, ölkə qanunvericiliyi respublika ərazisindəki, o cümlədən Qarabağdakı bütün dini və mədəni irsi heç bir diskriminasiyaya yol vermədən qoruyur.

Dünya Prezidenti İlham Əliyev və Qırğız Respublikasının Prezidenti Sadır Japarov Bakıda görkəmli qırğız yazıçısı Çingiz Aytmatovun abidəsinin açılış mərasimində iştirak ediblər. Mərasimdə çıxış edən Prezident İlham Əliyev bildirdi ki, Çingiz Aytmatov dünyaşöhrətli yazıçı, həyatı boyu həm Sovet İttifaqı məkanında, həm də dünya miqyasında öz xalqını layiqincə təmsil etmiş qırğız xalqının böyük oğludur:

- Möhtərəm Sadır Nurqojoyev. Hörmətli qonaqlar, əziz dostlar.

Bu gün Qırğızistan ilə Azərbaycan arasında qardaşlıq münasibətləri tarixində əlamətdar gündür. Bu gün qırğız xalqının böyük oğlu Çingiz Aytmatovun abidəsi açılır. Əminəm ki, bu, dostluğumuzun, qardaşlığımızın və birliyimizin daha bir rəmzi olacaq.

Çingiz Aytmatov dünyaşöhrətli yazıçı, həyatı boyu həm Sovet İttifaqı məkanında, həm də dünya miqyasında öz xalqını layiqincə təmsil etmiş qırğız xalqının böyük oğludur.

Azərbaycanda onun yaradıcılığını sevir və fəal vətəndaş mövqeyinə, milli ruhuna və köklərinə sadiqliyinə görə ləyaqətli insan kimi hörmət bəsləyirdilər. Xatirimdədir, o, vətəndən bir az əvvəl Azərbaycana səfər etmişdi və mən onunla görüşmək, bir çox məsələlərdə uzun söhbət aparmaq imkanı əldə etdim. Həmin gün mən onu ehtiram əlaməti olaraq və münasibətlərimizin möhkəmlənməsi işində xidmətlərinə görə Azərbaycan dövlətinin yüksək mükafatı olan "Dostluq" ordeni ilə təltif etdim. O, hər zaman haqq-ədalət tərəfində olub. Təsədüfi deyil ki, o, təkə yazıçı kimi deyil, həm də ictimai xadim kimi keçmiş SSRİ məkanında və dünya miqyasında böyük hörmət qazanmış şəxsiyyət idi və onun xatirəsi, əlbəttə ki, qırğız xalqının, bütün qardaş xalqların qəlbində yaşayır.

Mən Qırğızistanda dövlət səfərində olarkən onun məzarını ziyarət etdim və Azərbaycan xalqının onun xatirəsinə olan dərin ehtiramını bildirdim.

Əlamətdar haldır ki, abidə Qırğızistan Prezidentinin dövlət səfəri çərçivəsində açılır. Bu gün biz bir çox məsələlər, o cümlədən humanitar əməkdaşlıq məsələləri ilə bağlı çox səmərəli və mühüm danışıqlar apardıq. Bildiyiniz kimi, bu günlərdə Bakıda Qırğızistan Mədəniyyəti Günləri keçirilir və rəmzi halda ki, məhz belə təntənəli tədbirlər və dövlət səfəri çərçivəsində Bakı şəhərinin mərkəzi küçələrindən biri olan Azadlıq prospektində biz bu gün bu tədbirdə iştirak edirik.

Mən Azərbaycan və Qırğızistan xalqlarını bu əlamətdar hadisə münasibətilə təbrik etmək istərdim. Çingiz Aytmatovun Bakıdakı abidəsi bizim birliyimizin, dostluğumuzun və qardaşlığımızın rəmzinə çevrilecək. Həm də demək istərdim, əminəm ki, bütün Türk dünyası öz layiqli nümayəndəsi ilə fəxr edir və əlbəttə, hamımızın təəssüfləndiyimiz yeganə məqam onun dünyasını çox tez dəyişməsidir. Bu, çox gözəllənilməz oldu, artıq qeyd etdiyim kimi, mən onunla Bakıda onun vəfatından bir qədər əvvəl, demək olar ki, bir neçə ay əvvəl görüşmüşəm və o, həmişə olduğu kimi, enerji ilə dolu idi və yaxşı görünürdü, öz planlarını

“Qırğızistan ilə Azərbaycanın, xalqlarımızın dostluğu və qardaşlığı əbədi olacaq”

Prezident İlham Əliyev və Prezident Sadır Japarov Bakıda Çingiz Aytmatovun abidəsinin açılış mərasimində iştirak ediblər

dan danışırdı. 2008-ci il idi, amma mən bu görüşü dünən kimi xatırlayıram.

Hamımızı bir daha təbrik edirəm, bir daha bu xoş sözləri deyirəm, xoş gəlmisiniz, hörmətli cənab Prezident. Əminəm ki, Qırğızistan ilə Azərbaycanın, xalqlarımızın dostluğu və qardaşlığı əbədi olacaq. Sağ olun.

Qırğızistan Prezidenti Sadır Japarov:

- Hörmətli İlham Heydər oğlu.

Hörmətli dostlar. Bu gün biz gözəl Bakı şəhərində böyük bir hadisəni - öz istedadı və insan ruhunu dərinləndirən dərk etmək məharəti ilə dünyamıza işıq salan görkəmli qırğız yazıçısının və bütün türk xalqının oğlunun abidəsinin açılışını qeyd etmək üçün toplaşmışıq.

Qırğızistan adından Azərbaycan Prezidenti möhtərəm İlham Heydər oğlu Əliyevə ölkəmizə və Çingiz Aytmatova olan ehtiramına görə təşəkkürümü bildirirəm. Bu abidə Çingiz Aytmatovun yaradıcılıq irsinə böyük hörmət və ehtiramın ifadəsidir.

Möhtərəm İlham Heydər oğlu, əziz dostlar, sevindirici haldır ki, Azərbaycan tərəfi ölkələrimiz arasındakı mədəni əlaqələrə böyük diqqət yetirir. Bu, xalqların yaxınlaşması baxımından son dərəcə vacibdir. Çingiz Aytmatovun xatirəsinin əbədiləşdirilməsi münasibətlərimizdə əlamətdar hadisədir. Biz birlikdə ki, Çingiz Aytmatov Azərbaycanın böyük dostu idi və onun Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevlə dostluğunu xüsusilə vurğulamaq istərdim. Onların münasibətləri unikal və dayanıqlı idi. Hər iki şəxsiyyət tarixdə silinməz izlər qoyub. Heydər Əliyev onu yazıçı və ziyalı şəxs kimi yüksək qiymətləndirirdi. O deyirdi ki, dünya ədəbiyyatı xəzinəsinə gözəl əsərlər bəxş edən Çingiz Aytmatov həm Qırğızistanın, həm də bütün Türk dünyasının qururudur.

Möhtərəm İlham Heydər oğlu, Çingiz Ayt-

matovun yubileyinin qardaş Azərbaycanda yüksək səviyyədə keçirilməsinə Sizin şəxsi töhfənizi də yüksək qiymətləndiririk. Fərmanınıza əsasən, Çingiz Aytmatov ilk dəfə 2008-ci il fevralın 25-də yüksək "Dostluq" ordeni ilə təltif edilib. Çingiz Torekuloviç, sadəcə, yazıçı deyildi, əsərləri ruhun dərinliklərinə nüfuz edən, bizi həyatın, sevginin, insan taleyinin mənası barədə düşünməyə vadar edən əsl söz dahisi idi. Onun "Cəmilə", "Ağ gəmi" kimi əsərləri tək öz gözəlliyi və müdriyyəti ilə diqqəti cəlb etmir, həm də bizi onun böyük yaradıcılıq istedadına heyran qoyur. Bu abidənin Bakıda ucaldılması Qırğızistanın və Azərbaycanın qardaş xalqları arasında dərin bağlılığın rəmzidir. Bu, Çingiz Aytmatovun yaradıcılığının hamımızı gözəllik, müdriyyət və ağıllıq uğrunda vahid məqsəd ətrafında birləşdiriyinin bariz sübutudur. Gənc nəslin ölkələrimizin qarşılıqlı münasibətlərinin tarixini, tarixi şəxsiyyətlərini, Qırğızistan Respublikası ilə Azərbaycan Respublikası arasında mövcud əməkdaşlıq səviyyəsini əzəldən müəyyən etmiş liderlərin rolunu bilməsi və dərk etməsi çox vacibdir.

İkitərəfli münasibətlər nöqtəyi-nəzərindən qeyd etmək istərdim ki, Azərbaycan Prezidentinin Qırğızistana ilk səfəri 1995-ci ildə Heydər Əliyev tərəfindən, "Manas" dastanının 1000 illik yubileyinin qeyd edilməsi məqsədilə həyata keçirilib. Həmin vaxt o, bu kəlamları demədi: "Biz bir-birimizi üreyimizlə hiss edirik və başa düşürük". Bu qısa, lakin çox təsirli və səmimi ifadə ilə o, Qırğızistan və Azərbaycanın həqiqətən qardaş xalqlar olduğunu nəzərdə tuturdu. Bu gün açılışına toplaşdığımız abidə hər kəsin böyük yazıçı ilə təmasda ola biləcəyi, xatirəsinə ehtiramla yad edəcəyi və yaradıcılığın ruhuna biləcəyi bir yerə çevrilecək. Qoy, bu abidə hər

kəsə insan ruhunun əzəmətinə və sözün gücünü xatırlatsın.

İcazə verin, bu abidənin yaradılmasına öz enerjisini, istedadını və vaxtını sərf etmiş hər kəsə dərin minnətdarlığımı bildirirəm. Qoy, bu abidə Çingiz Aytmatovun öz yaradıcılığında çox gözəl əks etdirdiyi dəyərlər ətrafındakı birliyimizin və əbədi bağlılığımızın rəmzi olsun. Bir daha Azərbaycan tərəfinə səmimi-qəlbən təşəkkürümü bildirmək və qardaş Azərbaycan xalqına sülh, xoşbəxtlik və firavanlıq arzulamaq istəyirəm.

Dövlət başçıları Çingiz Aytmatovun abidəsi üzərindən ağ örtüyü götürüblər.

Qeyd edək ki, dünyaşöhrətli yazıçı, qırğız ədəbiyyatının görkəmli nasiri, diplomat və ictimai xadim Çingiz Aytmatovun xatirəsinin əbədiləşdirilməsi məqsədilə Bakıda ucaldılan abidənin eskiz layihələrinin hazırlanması üçün Mədəniyyət Nazirliyi tərəfindən 2023-cü il iyunun 15-dən iyulun 31-dək heykəltaraşlar arasında açıq müsabiqə elan edilib. Müsabiqəyə ölkəmizin heykəltaraşları tərəfindən 21 əsər təqdim olunub.

Ötən il avqustun 8-də təsdiq olunmuş işlərin dəyərləndirilməsi və müsabiqənin yekun nəticələrinin müəyyən olunması məqsədilə Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin nəzdində fəaliyyət göstərən Ekspert Komissiyası tərəfindən qaliblər seçilib. Birinci yerə Xalq rəssamı Natiq Əliyevin hazırladığı eskiz layihəsi layiq görülüb.

Çingiz Aytmatovun bürüncdən hazırlanmış, hündürlüyü 3 metrə yaxın olan heykəlinin çəkisi təqribən 6 tondur. Abidənin önündə Azərbaycan və ingilis dillərində hazırlanan müvafiq məlumat lövhəsi quraşdırılıb.

Sonra dövlət başçıları Azərbaycan və Qırğızistanın tanınmış mədəniyyət və incəsənət xadimləri ilə görüşüb söhbət etdilər. Sonda xatirə şəkli çəkildi.

Bağanis Ayrım, Aşağı Əskipara, Xeyrimli və Qızılhacılı olmaqla, Qazax rayonunun dörd kəndinin Azərbaycanın nəzarətinə qaytarılması ilə bağlı Bakı ilə İrevan arasında protokolun imzalanması hər şeydən çox sülh sazişinin imzalanması istiqamətində ən ciddi və müsbət addım olaraq bütün dünyada belə qəbul edilərsə də, erməni kilsəsi yenə də öz ara qarışdırıcı və pozucu missiyasını ortaya qoydu. Bəli oldu ki, delimitasiya komissiyasının qərarlarına etiraz etməyə çalışan qüvvələrin, daha doğrusu, etiraz etməyə sövq etdirilən qüvvələrin başında yenə də elə erməni kilsəsi dayanır. Bir sözlə, bu dəfə də ermənilərin qızıqdırılması və nəyə isə təhrik edilməsində erməni kilsəsinin xüsusi rolu göz önündədir və hər zaman olduğu kimi yenə də hansı daşı qaldırsan altından məhz kilsənin yeparxiya rəhbəri, dini lideri çıxır.

Erməni kilsəsi etirazlara rəhbərlik edir, təxribatçı çağırışlara əl atmaqla hayları irimiqyaslı aksiyalara səsləyir

Şübhəsiz ki, hayların bu dəfə də aksiya keçirməsini kortəbii hesab etmək mümkün deyil. Çünki erməni kilsəsinin bu etirazlara rəhbərlik etdiyi müşahidə edilməkdədir. Ermənistanın məxsus mətbuat səhifələrində də qeyd olunur ki, Erməni Apostol Kilsəsinin Tavuş yeparxiyasının rəhbəri Baqrat Qalstanyan nümayişçilərə qoşularaq kənd sakinlərini birgə irimiqyaslı aksiyalar keçirmək üçün birləşməyə çağırır. O, hər zaman olduğu kimi, yenə də erməni cəmiyyətini qızıqdırmaq üçün pafoslu sözlər söyləyib və aksiyanın qızıqması üçün əlindən gələni bütün mümkün vasitələrlə əl atıb. Qalstanyan erməni cəmiyyətinin müxtəlif nümayəndələrinin ünvanına çoxlu fikirlər də səsləndirib və ələlxüsus da hərbiçilərə etdiyi qızıqdırıcı çağırışları ilə yadda qalıb. "Sizin uniformanız şərəfiniz deməkdir, hansı ki, biz hörmət edirik. Bu, sənin müdafiə etdiyin Vətən və dövlətdir. Bir şey deyən, bir şey göstərən", deyər çağırış edən Baqrat Qalstanyan nəyə nail olmaq fikrindədir, qarışıqlıqlara, xaos, yoxsa qarşıdurmalara? Onun dedikləri, ifadələri Erməni Apostol Kilsəsinin qanuni hökumətin devrilməsinə birbaşa çağırış deməkdir və yəqin ki, bunu elə erməni cəmiyyəti özü də yaxşı başa düşür.

Axmaq ideyaların ermənilərin şüurunda kök salmasında diaspordan da çox kilsənin məxsusi rolu olub

Bilirik ki, erməni cəmiyyətinə təsirini məhdudlaşdırmaq niyyəti ilə erməni kilsəsi uzun müddət Paşinyan və onun komandasına müxalifətdə olub. Düzdür, Qareginlə bağlı bir söz deyilmir, çünki indiyədək kəndlərin qaytarılması ilə bağlı onun hansısa bir açıqlama verdiyinin şahidi olan olmayıb. Amma bilirik ki, o, hakimiyyətə qarşı bir qədər üsyankar davranış nümayiş etdirib və etdirməkdədir. Ümumiyyətlə, onun Paşinyan hakimiyyəti ilə qətiyyətlə üldüzü barışmır və hətta Ermənistan hakimiyyəti nə qərar versə, əleyhinə olduğunu açıq şəkildə göstərir. Hətta əvvəlki hakimiyyətlərdən hansı olmasından asılı olmayaraq, onlara qarşı meyilli olduğunu, Qarabağ klanını belə hazırkı hakimiyyətdən üstün tutduğunu da nümayiş etdirir. Bir sözlə, Ermənistanın daxili sakitliyinin pozulması, xaos, qarşıdurma onun özünün də heç vecinə deyil və ən azından bu ondan xəbər verir ki, onun özü də kəndlərin qaytarılması məsələsi ilə bağlı hələ bundan sonra belə sayıqlaya bilər.

Erməni kilsəsinin ƏNƏNƏVİ POZUCULUQ MISSİYASI

Öz ambisiyaları, uydurma mifləri, ideyaları naminə erməni kilsəsi hayları yeni-yeni faciələrə sürükləməyə çalışır

Əlbəttə ki, erməni kilsəsi Qarabağın işğal edilməsi ideyasının Ermənistan üçün, erməni cəmiyyəti üçün, haylar üçün necə böyük bir səhv olduğunu indi də olsa anlamaya bilməz, çünki qarşılaşdıqları, yaşadıkları göz önündədir. Hətta kilsənin liderləri yaxşı bilirlər ki, öz sərhədləri daxilində dövlətçiliklərini möhkəmləndirmək, iqtisadi əlaqələr yaratmaq, inkişaf etmək əvəsinə başqalarına məxsus olan əraziləri ələ keçirmək üçün çalışdıqları üçün bu zamana qədər əldə ediləcəkleri hər şeydən məhrum olublar. Ermənistanın öz müstəqilliyini qazandığı gündən

Sirr deyil ki, erməni ideyası Ermənistan, kilsələr və diasporalar olmaqla, hər zaman üç sütun üzərində dayanıb. Üstəlik, ermənilərin şüurunda ərazi iddiaları, qondarma miflər, "miatsum" deyilən axmaq ideyalar heç nədən kök salmayıb. Bunu onların şüuruna yeridənler olub və yenə də var. Onu da bilir ki, bu axmaq dediyimiz ideyaların ermənilərin şüurunda kök salmasında diaspordan da çox kilsənin məxsusi rolu olub. Hər zaman yeni torpaqları işğal etmələri üçün kilsə hayları mifik və qondarma ideyalarla bəsləyib və görünən odur ki, yenə də bəsləməkdədir. Guya dənizdən dənizə qədər böyük ərazilərə sahib olduqlarını hayların beyninə yalandan yeridənler, elə məhz kilsə onları qırğınlara, qətlialmlara, müharibələrə mütəmadi olaraq sürükləyib. Tarix boyu mifik və dırnaqarası "Böyük Ermənistan" ideyasını yalandan formalaşdırmağa çalışanlar hayların özlərini də çox zülmə salıblar. Onlar özləri də yetərincə "çəkiblər" və məhz tarixə nəzər salmaqla artıq bilməlidirlər ki, kilsə onların beynlərinə ustalıqla elə şeylər yeridib ki, nəticəsi hər biri üçün belə çox ağır olub. Azərbaycanın Qarabağ iqtisadi rayonu ərazisində hələ ötən əsrin sonlarında, daha dəqiq desək, 90-cı illərdə ermənilərin hansı şəkildə vəhşiliklə hücumu keçdiklərini də hər birimiz yaxşı xatırlayırıq. Ərazilərimizi işğal etmək üçün törətdikləri soyqırımlar, məhz Xoçalı faciəsi kimi dünyanı lərzəyə salan insanlıq dramı da hayların vəhşiliklərindən, vandalılıqlarından idi. Məsələ burasındadır ki, onları bu vəhşiliklərə, bu qaniçənliyə təhrik edən, sövq etdirən də o zaman elə məhz erməni kilsəsi olduğunu da hamımız yaxşı bilir. Yaxşı bilir ki, hayları qızıqdırın da, şirnikləndirən də məhz kilsə olub və belə aydın olur ki, bunun ardınca baş verən faciələrin də müəllifi elə erməni kilsəsi özü hesab olunur. Hər halda, ermənilər bunu vaxtında, zamanında başa düşmüş olsalar, məhz ziyanın yarısından qayıdanlar misalında itgileri də daha az olar.

Kilsənin dişi daşa dəymiş oldu və bu vaxta qədərki bütün fəaliyyəti heçə çevrildi

Ən böyük realıq ondan ibarətdir ki, Azərbaycan 44 günlük müharibədə qazandığı mükəmməl qələbəsi ilə, anti-terror tədbirləri ilə, ərazilərini, şəhər və kəndlərini bir güllə atılmaması, qan tökülmədən işğaldan azad edilməsi fonunda bir-birinin ardınca diplomatik qələbələrə imza atması ilə onsuz da həmin o qondarma "miatsum" deyilən ideyanı yerlə yeksan edib. Hayların torpaq iddiaları da, bir vaxtlar işğalda saxladıkları və arzusunda olduqları yeni-yeni ərazilər barədə niyyətləri də puç oldu. Deməli, bir sözlə, erməni ideyası məhv edildi. Bu isə o deməkdir ki, kilsənin də öz növbəsində dişi daşa dəymiş oldu və bu vaxta qədərki bütün fəaliyyəti heçə çevrildi. İndi erməni kilsəsinin dini liderləri daha yaxşı bilirlər ki, həmin o erməni ideyası artıq yoxdur və təzəsi də ortaya çıxmayıb. Bilirlər ki, erməni baş nazir Nikol Paşinyan özü belə Ermənistan ərazisinin heç olmasa 29 min 600 kvadrat kilometr olaraq qalması üçün əlindən gələni edir. Hətta o qorxur ki, tarixi sənədlər qaldırıldığı zaman onlar bir vaxtlar məskunlaşdıqları 9 min kvadrat kilometr əraziyə ancaq sahib ola bilərlər. Bunu da kilsə, məhz erməni kilsəsi çox yaxşı bilir və hər halda nəzərə də alır. Amma öz xislətindən əl çəkə bilmir və yenə də təxribatçılıq, xaos, qarışıqlıq, qarşıdurma yaratmaq üçün əlindən gələni əsirgəmir, yolu kəsməklə, bir qrup erməni vətəndaşını etiraz aksiyasına cəlb etməklə, avantürist çağırışlarla nəyə isə nail olmağa ciddi cəhd edir.

bu vaxta qədər olan zaman kəsiyində heç nə əldə edə bilmədiyini, itirdiklərini erməni kilsəsinin qabaqda gedenləri bütün sırayı ermənilərdən də yaxşı bilirlər. Bilirlər ki, onların oyunları, təkəbbürlü şəkildə torpaq iddialarını irəli sürmələri bu illər ərzində erməni xalqını məhrumiyətlərlə üz-üzə qoydu, son-da da haylar rüsvayçı məğlubiyyətləri, rəzaletləri ilə müşayiət olunan faciə ilə qarşılaşmalı oldular. Amma dəhşətli məqam ondan ibarətdir ki, bunları bilə-bilə kilsə öz yolunu dəyişmək, "başbilənliyi" də, liderlərini də bu yoldan, faciədən döndərmək əvəzinə, əksinə, yenə də utanmazcasına öz ambisiyaları, uydurma mifləri, ideyaları naminə hayları yeni-yeni faciələrə sürükləməyə çalışır. Ümid edirik ki, bütün bunları erməni xalqı intuitiv olaraq yox, məntiqi yanaşma ilə hiss etməlidir, görməli, dərk etməlidir. Ən azından haylar görməli idilər ki, yolu kəsərək etiraz aksiyası keçirdiklərini bəyan edənlər, həmin aksiyaya daha çox yerli sakinləri yox, İrevandan gətirdikləri adamları yığmışdılar. Deməli, məqsəd yerli sakinlərin maraqları deyil və erməniləri bunu başa düşmələri lazımdır. Başa düşmələri lazımdır ki, erməni kilsəsi çoxdan öz xristianlıq kökündən qopub və yeganə məqsədi qarışıqlıq salmaq, xaos yaratmaq, qarşıdurmalara səbəb olmaqdır. Artıq görməlidirlər ki, bu kilsə ancaq təxribatçılıq, vəhşilik, vandallıq və bunun kimi ideyaları təbliğ edir. Təəssüf ki, ermənilər bunu, bu reallıqları kilsənin qarşısına qoymurlar, əks halda erməni kilsənin səsi belə artıq batmış olardı, indi də yeni-yeni təxribatlar üçün ciddi cəhdə ortaya atılmazdı.

Inam Hacıyev

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin ADA Universitetində keçirilən "COP29 və Azərbaycan üçün Yaşıl Baxış" mövzusunda beynəlxalq forumda çıxışı, həmin tədbir də aparılan müzakirələr regionun və bütün dünyanın, qloballaşan və hər gün yeni-yeni təhdidlərlə üzleşən planetimizin gələcəyi üçün çox əhəmiyyətli oldu. Beyin mərkəzlərinin iştirakı ilə keçirilən diskussiyalar, Azərbaycan Prezidentinin də haqqında danışdığı məsələlər payızda keçirilməsi nəzərdə tutulan COP - Tərəflərin Konfransının tövsiyələrinə uyğun idi. Bütün müzakirələr bütövlükdə dünyaya çağırış, ayrı-ayrı qütblərdə, qitələrdə baş verən hadisələrin bütün bəşəriyyət üçün acı nəticələrin baş verməməsi üçündür. Qlobal istiləşmə tempini səngitmək, qlobal istiləşməyə məruz qalan ərazilərin adaptasiyasına dəstək olmaq və 2050-ci ilə qədər "0" - sıfır emissiyaya nail olmaq əsas məqsəddir.

Hər il keçirilən konfrans 2024-cü ilin 11-24 Noyabr tarixlərində Bakı şəhərində keçiriləcək. Buna, sonuncu, COP28 konfransında iştirak edən 195-dən çox ölkənin yekdilliklə səsverməsi nəticəsində qərar verilib. Bakıda 190-dan çox ölkəsinə təmsil edən 80-100 min nəfərə qədər nümayəndə heyətinin qəbul edilməsi gözlənilir. COP29 ölkə tarixində keçiriləcək olan ən böyük tədbir hesab olunur. Azərbaycanın belə bir mötəbər tədbirə ev sahibliyi etməsi ölkəyə yerli, regional və beynəlxalq miqyasda çox böyük dividendlər qazandıracaqdır.

ADA Universitetində keçirilən tədbirdə Prezident İlham Əliyev dünyanı və regionu

də qeyd etdiyi kimi, bəli, "Zəngəzur dəhlizi" sözü orada qeyd olunmayıb. Lakin yazılıb ki, Azərbaycanın Qərb hissəsi ilə Naxçıvan Muxtar Respublikası arasında yol əlaqəsi olmalıdır və Rusiyanın sərhəd qüvvələri nəzarəti təmin etməlidir. "Bu, Prezident Putin, Baş nazir Paşinyan və mənim tərəfimdən imzalanıb. İndi isə üç ildən çoxdur ki, Ermənistan bu müddəanı əslində, pozur. İndi isə onlar, belə demək olarsa, həmin müddəanı aradan çıxarmaq istəyirlər. Lakin, bu, mümkün deyil. Onlar Naxçıvan Muxtar Respublikası ilə yol əlaqəsini qurmaq imkanını bloklayır. Bu cür münasibət, təbii ki, çox məyus edir", - deyər Prezident İlham Əliyev bildirib: "Bizim sonuncu görüşümüzəndən etibarən bütün hadisələr müsbət məcrada gedir, istər Azərbaycan və Ermənistan arasında normallaşma prosesi, istərsə də sərhədlərin delimitasiyası olsun".

COP29-un Azərbaycanda keçirilməsinin önəmindən danışan dövlətimizin başçısı bildirib ki, COP29 haqqında danışsaq, əlbəttə

Azərbaycandan dünyaya Yaşıl Baxış

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin "COP29 və Azərbaycan üçün Yaşıl Baxış" mövzusunda çıxışı qloballaşan dünyanın gələcəyi üçün əhəmiyyətli oldu

ki, bu, Azərbaycana olan beynəlxalq ictimaiyyətin böyük hörmət və dəstəyinin təzahürüdür. COP29-dan əvvəl Azərbaycan ilə Ermənistan arasında sazişə nail olmaq, ən azı baza prinsipləri üzrə razılığa gəlmək tam real görünür. Dövlətimizin başçısı əlavə edib ki, baza prinsipləri üzərində razılığa gəlmək, həmçinin variant hesab olunur, sonra isə müddəaların tətbiqatlarına vaxt sərf etmək olar. "Hətta sazişin layihəsi hazır ola bilər. Düşünürəm ki, bunun üçün hər iki tərəf, sadəcə" ürəkəndən çalışmalıdır", - deyər Prezident diqqətə çatdırıb.

Qeyd edək ki, iqlim dəyişikliyi temperaturun, fırtınaların artması, quraqlıqlar, növlərin yox olması, qida çatışmazlığı, sağlamlıq risklərinin artması və dəniz səviyyəsinin yüksəlməsi kimi ekoloji fəlakətlərə səbəb ola bilər. Ona görə də dünyanın bütün ölkələri yuxarıda qeyd olunan amilləri nəzərə alaraq ekoloji fəlakətlərin qarşısını almaq üçün əllərindən gələni etməlidirlər. Ekoloji fəlakətlərin və iqlim dəyişikliyinə qarşısını

daim təhdid altında saxlayan, təhlükəsizliyə mane olan, terroru və ekstremizmi təbliğ edən işğalçı Ermənistanın hərəkətləri və son hadisələrdən sonra bu ölkənin iddialarına son qoyulduğu barədə toplantı iştirakçılarına ətraflı məlumat vermək idi. Və dünyanın aparıcı siyasət adamlarının, mütəxəssislərin bu barədə xəbərdar olmaları təkcə Azərbaycan üçün yox, həm də dünya birliyi üçün əhəmiyyətlidir.

Prezident İlham Əliyev qeyd edib ki, Azərbaycanla Ermənistan arasında 44 günlük müharibənin başa çatmasına baxmayaraq, Qarabağın minalardan təmizlənməsi ilə bağlı çətinliklər hələ də qalmaqdadır. Qarabağ ərazisində basdırılan minalar Azərbaycanın ekologiyasına ciddi təsir göstərərək, bu təsirlər arasında əsas amil kənd təsərrüfatına ciddi ziyan vurmaq olub. Bu konfransda təqdimatın əsas məqsədi Azərbaycanda minalanmış ərazilərin problemini müzakirə etmək və həll etməkdir. Buna baxmayaraq hələ də mina təhlükəsi qalmaqdadır. Ermənilərin 2020-ci il müharibəsindən sonra Qarabağa gətirdikləri və əsasən Ermənistan istehsalı olan minalar hələ də vətəndaşlarımızı təhlükə törədir. Bunun üçün İrəvanın mina xəritələrini Azərbaycana verməsi şərtidir, əgər Ermənistan regionda sülhə əngəl olmadığını əməli ilə sübut etmək istəyirsə minə xəritələrini Azərbaycana verməli, gələcək sülhün yaranmasına mane olmamalıdır.

Dövlətimizin başçısı əlavə edib ki, sülh sazişinin imzalanmasına heç vaxt olmadığı qədər yaxıncıq. "Biz işğal zamanı buna heç vaxt yaxın olmamışıq. Həmin vaxt biz baza prinsipləri üzərində belə razılığa gələ bilmirdik. Həmin vaxt hətta "Madrid Prinsipləri" üzrə razılığa gəlinmədiyini xatırladan dövlətimizin başçısı bildirib ki, o zaman sülh sazişinin layihəsi belə yox idi. İndi isə o, artıq mövcuddur. İndi bizim sülh sazişinin necə olması ilə bağlı ümumi anlayışımız var. Biz, sadəcə, tətbiqatları işləməliyik. Lakin, əlbəttə, hər iki tərəfə vaxt lazımdır", - deyər ölkə rəhbəri əlavə edib.

Ermənistanın qeyri-konstruktivliyindən danışan İlham Əliyev Azərbaycanın bu ölkə ilə bəzi beynəlxalq təşkilatlarda, qurumlarda birgə təmsil olunduğunu deyib və əlavə edib ki, Avrasiya İqtisadi Birliyin tədbirlərində bir dəfə fəxri qonaq kimi iştirak edib. Dövlətimizin başçısının da vurğuladığı kimi, Ermənistan istisna olmaqla, Avrasiya İqtisadi Birliyinə üzv bütün ölkələrlə Azərbaycanın çox sıx tərəfdaşlıq münasibətləri var. Amma Ermənistan daim təmaslardan qaçıb, özünə kənarda, xüsusən də qeyri-region ölkələri arasında dayaq, himayədar axtarıb. Azərbaycan qalib ölkədir, buna baxmayaraq sülh müqaviləsinin imzalanmasında səmimidir, regionda sabitliyin olmasına tərəfdardır.

Ermənistanın iqtisadiyyatı bu gün çox

acınacaqı durumdadır. Buna görə də qonşuları ilə münasibətləri tənzimləməkdə problemlərlə üzleşir, daha doğrusu başqalarına problemlər yaşadır. Bunun üçün də Azərbaycanın Zəngəzur dəhlizi ilə bağlı fikirlərində Ermənistanın da bu layihədən öz maraqları üçün yararlanılabileceyi barədə mesajlar diqqətə cəlb edir. Zəngəzur Dəhlizi, qeyd etdiyiniz kimi, 2020-ci il noyabrın 10-da imzalanmış Üçtərəfli Bəyanatda bu məsələ aydın şəkildə əks olunur. Prezidentin

almaq üçün dünyanın neft və qaz hasil edən ölkələri neft və qazdan istifadəni azaltmalı və bərpa olunan enerji mənbələrinə keçidini sürətləndirməlidir. Əsas məqsəd iqlim dəyişikliyi sahəsində qabaqcıl təcrübələri bölüşmək və humanitar minatəmizləmə sahəsində davamlı yanaşmalar üzrə müzakirələri təşviq etməkdir.

V.ƏLİYEV

Bu gün dünyanın əksər bölgələrində qanlı cinayətlər baş verir. Bəli, o cinayətlər ki, müharibələr, münafişlər formasında on minlərlə, yüz minlərlə insanın ölümünü rəsmiləşdirir. Yüz minlərlə insan isə sağlamlığından məhrum olunur. Cənilərin müəllifliyi ilə yaradılan müharibələr də, münafişlər də yüzlərlə şəhərlər, kənd və qəsəbələr dağıdır, viran edilir. Demokratiyanın beşiyi, dünyada sülhün və təhlükəsizliyin qarantı hesab olunan dövlətlər isə susmağa üstünlük verirlər. Bəzi hallarda məhz iddialı, hikkəli dövlətlərin yardımı, dəstəyi ilə uşaqların, qocaların, qadınların kütləvi şəkildə ölümünə fərman verilir. Qəzə az qala yer üzündən silinməklə üz-üzədir, Suriya, Əfqanıstan, Liviya qan gölünə çevrilib. Ukrayna Rusiyanın təcavüzü nəticəsində dövlətçiliyindən məhrum olunmaqdadır. Bu ölkənin 21 milyon əhalisi öz yurd-yuvasından didərgin düşüb, xarici ölkələrə üz tutub, artıq qeyri-rəsmi məlumatlara görə beş yüz minə yaxın ukraynalı öz həyatını itirib, ölkənin ümumilikdə 70 faizi dağıdılıb. Rusiya da müharibəni başlayan tərəf olsa da, itki və dağıntılar baxımından heç də Ukraynadan geri qalmır. Baş verənlər fonunda aparıcı dövlətlər müharibələrin sayını artırmağa və bununla da insan ölümlərinin miqyasını genişləndirməyə çalışırlar.

Fransa bəşər tarixinin qara ləkəsinə çevrilir

biz buna görə çox təşəkkür edirik. Yeni Kaledoniyada bizim üç institut var, onlar kanak xalqı tərəfindən idarə olunur və mübarizədə aktiv iştirak edirlər. Təmsil olunduğu quruma hazırda kanak xalqının təmsilçisi rəhbərlik edir. Bundan başqa, bu gün iki əyalətimizin təmsilçisi kanak xalqına mənsubdur. Bizim siyasi rəhbərimiz öz xalqının yanındadır və Parislə danışıqlar artıq fərqli şəkildə aparılır. Fransa bu gün taktikasını dəyişib. Onlar ölkədəki institutların işləmə mexanizmini də dəyişərək, Konqres və əyalətlərin işinə müdaxilə etmək istəyirlər. Bizim dəstəyə ehtiyacımız var və Azərbaycan Milli Məclisi ilə imzalanan memorandum bu istiqamətdə atılan uğurlu addımdır".

Fransanın törətdiyi soyqırımlar bəşər tarixinin qara ləkəsidir

Söz yox ki, Fransanın törətdiyi soyqırımlar bəşər tarixinin qara ləkəsidir. Bu ləkəni heç vaxt silmək mümkün deyil. Bəşəriyyət durduqca Fransa bu ləkəni daşımamalı olacaq. Hətta E.Makron özünün və əcdadlarının xalqlara verdikləri əzablara, işkəncələrə, qırğınlara görə üzr istəmə belə,

bu heç nəyi dəyişməyəcək. Yəni sağalmazdır, qara ləkə isə heç zaman silinmir. Diqqətçəkən məqam ondan ibarətdir ki, E.Makron Fransa xalqına gətirdiyi faciələri aradan qaldırmaqdan, mövcud vəziyyəti daha da dərinləşdirmək siyasəti aparır. E. Makronun və ümumilikdə Qərbin İsrail-HAMAS müharibəsini dəyərləndirməyə fəal iş aparmaq əvəzinə savaşa davam etdirilməsinə dəstək vermələri bir daha göstərir ki, Qərb sülhdə maraqlı deyil. Hazırkı məqamda İsrailə HAMAS arasında əldə olunan atəşkəs rejimi də müvəqqəti xarakter daşıyır. Fransa kimi qızışdırıcı mövqə tutan dövlətlərin səyi ilə tərəflərarasında müharibənin yenidən bərpə olunacağı şübhəsizdir. Bu, Fransanın xarici siyasətinin başlıca prinsiplərindəndir. Müharibələrin sayı çox olarsa Fransa kərəksiz və keyfiyyətsiz silah sursatını müharibə aparıcı dövlətlərə satmaq imkanı qazanır. Artıq Livan vasitəsi ilə Fransa HAMAS-a böyük çeşiddə silah sursatı və bu alveri davam etdirməkdədir. Qeyd etmək lazımdır ki, bu gün Fransa dünyada silah ixracatçılarının ilk beşliyindədir. Raket silahı 23 faiz, radioelektronika 22 faiz və aviasiya texnikası 21 faiz təşkil edir. Ölkənin silah istehsal edən şirkətləri dünyanın 130 ölkəsinə silah satışıni həyata keçirir. Əsa silah alıcıları Səudiyyə Ərəbistanı, Misir, Hindistan, BƏƏ və Qətərdir. Fransa "bacı" sını hesab etdiyi Ermənistanı da silah satışıni həyata keçirir. Bununla bağlı razılıq Ermənistanın müdafiə naziri Suren Papikyanın Paris səfəri zamanı əldə olunub. İlk öncə Ermənistan 50 zirehli texnika, daha sonra "Minstrel" hava hücumundan müdafiə raketləri gətiriləcək. Fransa hərbi ataşesi Fransanın öldürücü silahlarının Ermənistanı tədarükünə nəzarət edəcək. Artıq Fransanın İrəvanda səfirliyində hərbi missiya yaradılıb, ataşə təyin edilib. Lakin Ermənistan Fransa kimi dövlətlərin təsiri altında qalmaqda davam edəcəyi təqdirdə dövlətçiliyini itirməli olacaq. Çünki regionun hərbi, siyasi, iqtisadi və digər sahələrdə güc mərkəzi olan Azərbaycanın Ermənistanın tənqidatlarına və pozuculuğuna xidmət edən fəaliyyətinə göz yummaq fikrində deyil. Sərhəddə tənqidatlar baş verəcəyi təqdirdə ciddi şəkildə Ermənistanın cəzalanacağı şübhəsizdir. Ona görə də Ermənistan Cənubi Qafqazda sülhün və əmin-amanlığın qorunub, saxlanması və mövcudluğunu itirməmək üçün Azərbaycanın sülhə xidmət edən təkliflərini qəbul etməlidir. Əks halda ağır və faciəvi duruma düşə bilər.

İLHAM ƏLİYEV

Fransa bəşər tarixinin ən vəhşi dövlətinə çevrilir

Hətta bəzi dövlət başçıları bəşəriyyəti atom bombası ilə hədələyirlər. Üçüncü dünya müharibəsinin başlayacağı barədə fikirlər səsləndirənlər də az deyil. Bu kimi nifrət edilməli hallar təsdiq edir ki, böyük güc mərkəzlərini uşaqların, yaşlı insanların kütləvi şəkildə həyatlarını itirmələri onları maraqlandırmır. Yaşayış binalarının, min illər yaşı olan mədəniyyət nümunələrinin, tarixi abidələrinin dağıdılması onlar üçün əhəmiyyətsiz görünür. Təbii ki, üçüncü dünya müharibəsinin baş verməsi və nüvə silahının işə düşməsi bəşəriyyətin sonu ola bilər. Bunu dünyanın aparıcı dövlətləri bilsələr də, vəziyyətin stabilizasiyası üçün lazımı addımlar atmırlar. Əksinə, ABŞ və Fransa, Almaniya kimi vəhşi top-lumalarından ibarət dövlətlər dünyada sabitliyi pozmağa və müharibələrin genişlənməsinə təkan verən addımlar atmaqdan çəkinmirlər. Xüsusilə də, Fransanın tutduğu qərəzli və ziddiyyətli mövqə bəşəriyyət üçün sonu ürəkəçən olmayan problemlərin yaranmasına hesablanıb. Hansı ki, bu irticaçı dövlət dünyada müstəmləkə siyasəti aparır və bu siyasəti dəyişmək fikrində olmayan dövlətdir. Fransanın Əlcəzairdə, Polineziyada, Korsikada, Melaneziyada törətdiyi soyqırımı aktları, Afrika, Cənub Şərqi Asiya, Sakit Okean, Latin Amerikasında onlarla ölkənin işğal edilməsi və insanların kütləvi şəkildə qətlə yetirilməsi, şəhər və kəndlərin xarabazarılaşdırılması Fransanın dövlət siyasətinin əsası olub. Yalnız Fransa Əlcəzairdə 2 milyon əlcəzairliyi amansızlıqla qətlə yetirib, minlərlə kənd və qəsəbəni isə xarabazarılaşdırıb. Ümumilikdə 50 ölkədə Fransa 21 milyon insanın həyatına son qoyub, şəhərləri, kənd və qəsəbələri, min illik tarixi olan tarixi abidələrini, memarlıq nümunələrini yer üzündən silib. Faktlara istinadən demək olar ki, artıq Fransanın vəhşiliyinə qon qoyulmaqdadır. Müstəmləkə həyatı yaşayan xalqlar prinsipliyyət göstərməklə Fransaya qətiyyətli şəkildə cavab verirlər. Bunun nəticəsi olaraq artıq

Fransa ordusu rüsvayçı şəkildə Nigeriyadan qovulub. Əlcəzair Fransanı sıxışdırmaqda rəsmi Parisi çıxılmaz vəziyyətə salıb. Bakıda keçirilən 14 ölkədən, eləcə də Fransanın müstəmləkə altında saxladığı dənizsəhəri ərazilərdən olan nümayəndələrin iştirak etdiyi "Neokolonializm: İnsan Hüquqlarının Pozulması və Ədalətsizlik" mövzusunda konfransda müstəmləkə altında əzilən xalqların nümayəndələri Fransanı müstəmləkəçiliyə son qoyulmasına çağırış etdilər. Qvadelupanın Azadlığı Uğrunda Xalq İttifaqının nümayəndəsi Jan Jakob Bisep beynəlxalq konfransda çıxışı zamanı bildirdi ki, dörd əsrdir ki, biz Fransanın təzyiqi altında yaşayırıq: "Ölkəmiz Fransanın müstəmləkəçiliyi dövründən bəri öz haqları uğrunda mübarizə aparır. Fransızlar bizim ərazilərdə işləyir, yerli əhali isə işsizdir. Azadlığımız üçün mitinqlər təşkil edirik ki, səsizlik eşidilsin, amma buna görə həbsə atılırıq. Biz Fransa müstəmləkəçiliyi ilə mübarizəmizi davam etdiririk. Bu ölkənin ədalətsizliyindən çox əziyyət çəkirik". Yeni Kaledoniya daha sərt və qətiyyətli mübarizə tədbirləri seçməklə Fransanın müstəmləkəsindən xilas olmaqdadır. Xüsusilə də, Yeni Kaledoniyanın dünyanın ən azad, demokratik, güclü dövləti olan Azərbaycana arxalanması və Azərbaycanın dəstəyinə güvənməsi bu ölkənin məqsədlərinə çatacağından xəbər verir.

Azadlıqları üçün vuruşan xalqlar

Bu günlərdə Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi ilə Yeni Kaledoniya Konqresi arasında Əməkdaşlıq haqqında Memorandum imzalanması Yeni Kaledoniyanın Fransanın müstəmləkəsindən xilas olacağı günün uzaqda olmadığını təsdiqləyir. Sənədi Azərbaycan Milli Məclisinin sədri Sahibə Qafarova və Yeni Kaledoniya Konqresinin sədri Rok Vamitanın adından Yeni Kaledoniya Konqresinin İnfrastruktur, Ərazi Planlaşdırılması, Davamlı İnkişaf, Energetika, Nəqliyyat və Rabitə Komitəsinin sədri, Kənd Təsərrüfatı Agentliyinin sədri Omayra Naiselin imzalayıblar. İmza-

lanma mərasimində spiker Sahibə Qafarova deyib ki, bu sənəd parlamentlərimiz arasında əlaqələrin inkişaf etdirilməsi üçün hüquqi bazanın formalaşdırılması baxımından vacib əhəmiyyətə malikdir və əməkdaşlığımızın çərçivəsini müəyyən edəcək. Onu vurğulamaq lazımdır ki, Memorandumda bir sıra vacib məqamlar əks olunub. Sənəddə Azərbaycan Respublikası və Yeni Kaledoniya xalqları arasında dostluq əlaqələrinin möhkəmləndirilməsi naminə parlamentlərarası əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi niyyəti ifadə olunub. Bu məqsədlə qanunvericilik orqanlarımızın komissiyaları, komitələri və orqanları arasında daimi əlaqələrin yaradılmasına köməklik göstərilməsi, həmçinin parlament və beynəlxalq fəaliyyət təcrübələrinin öyrənilməsi və bölüşülməsi məqsədilə parlament üzvlərindən ibarət nümayəndə heyətlərinin qarşılıqlı səfərlərinin təşkili nəzərdə tutulub. Sənəddə tərəflər arasında əməkdaşlığı inkişaf etdirmək üçün deputatlardan ibarət müvafiq qrupun yaradılması və bu qrupun fəaliyyətinin hər vasitə ilə təşviq edilməsi Memorandumda əksini tapıb. Bunlarla yanaşı, Azərbaycan Respublikası ilə Yeni Kaledoniya arasında beynəlxalq parlament arenasında əməkdaşlığın müxtəlif istiqamətlərinin araşdırılması, nəzərdən keçirilməsi, inkişaf etdirilməsi və həyata keçirilməsi üçün fəal səylərin göstərilməsi nəzərdə tutulur. Tərəflər qanunvericilik orqanlarının səmərəli fəaliyyətinə müsbət töhfə verə biləcək təcrübə mübadiləsinin aparılması məqsədilə Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Aparatı ilə Yeni Kaledoniya Konqresinin Büro-rosu arasında daimi əlaqələrin yaradılmasına da razılıq veriblər.

"Bizim dəstəyə ehtiyacımız var və Azərbaycan Milli Məclisi ilə imzalanan memorandum bu istiqamətdə atılan uğurlu addımdır". Bu fikirləri Yeni Kaledoniya Senatının üzvü Moris Vimian Milli Məclisdə təşkil olunan "Tarix, Müasir çağırışlar və Gözlənilən Gələcək" mövzusunda həsr edilmiş konfransda deyib. O bildirib ki, hazırda yaranmış şərait Yeni Kaledoniya xalqının müstəqillik uğrunda mübarizəsini daha da gücləndirir: "Azərbaycan öz yardım əlini kanak xalqına uzadıb və

Doğma yurda Böyük Qayıdış

Prezident İlham Əliyev: "Bizim keçmiş köçkünlər səbirsizliklə o günləri gözləyirlər"

ZƏNGİLƏN, CƏBRAYIL VƏ QUBADLI RAYONLARINDA 24 KƏND, 5 QƏSƏBƏ VƏ 3 ŞƏHƏRİN İNŞASI PLANLAŞDIRILIR

Müvafiq Dövlət Proqramına əsasən 2022-2026-cı illərdə Zəngilan, Cəbrayıl və Qubadlı rayonlarında 24 kənd, 5 qəsəbə və 3 şəhərin inşası planlaşdırılır. Hazırda Cəbrayıl şəhərində 712 mənzildən ibarət böyük bir kompleks artıq tikilir və 2 aydan sonra onun bir hissəsi təhvil veriləcək. Həmin bu kompleksə Cəbrayıl şəhərinin sakinləri qayıdacaqlar. Cəbrayıl rayonundakı kompleksə 712 ailənin köçürülməsi nəzərdə tutulur. Hazırda Zəngilanda da böyük abadlıq-quruculuq işləri görülür. 13 binalardan ibarət bir kompleks tikilir və sakinlərin 2024-2026-cı illərdə ora köçürülməsi planlaşdırılır. Rayonun Cahangirbəyli kəndində də hazırda tikinti işləri həyata keçirilir. Həmçinin 2024-2026-cı illərdə Cəbrayıl rayonunun Xorovlu qəsəbəsinə, Qubadlı rayonunun Mahruzlu və Zilanlı kəndlərində də artıq tikintilər başlanılıb və həmin bu kəndlərə də köç nəzərdə tutulur.

"2022-2026-cı illər üzrə Dövlət proqramı"na əsasən Cəbrayıl, Qubadlı və Zəngilana 40 min nəfər köçəcək. Bu proses mərhələli şəkildə həyata keçiriləcək. Ümumiyyətlə, işğaldan azad olunmuş ərazilər yaşıl zona elan edilib və bunun sayəsində bütün inzibati binalarda, qeyri-yaşayış sahələrinin üstündə günəş panelləri istifadə olunur. Bundan əlavə, Zəngilan rayonunun özündə 4 kiçik su elektrik stansiyası artıq fəaliyyət göstərir.

"BİZİM BUNA GÜCÜMÜZ ÇATIR, İRADƏMİZ VAR"

Dayanıqlı sülhə, tərəqqiyə əsaslanan Azərbaycan Vətən müharibəsindən ötən müddət ərzində işğaldan azad olunmuş ərazilərin minalardan və partlamamış hərbi sursatdan təmizlənməsi, müasir yaşayış, istehsal və xidmət infrastrukturunun qurulması istiqamətində kifayət qədər layihələri həyata keçirib və bu davamlıdır. Eləcə də neqliyyat-kommunikasiya xətlərinin bərpası, xüsusilə Zəngəzur dəhlizinin açılması istiqamətində mühüm işlər görülüb. Hərbi meydanında sözünü deyən Azərbaycan bu gün quruculuq meydanında da imza atdığı layihələri ilə sözünü deyir. İşğaldan azad olunan ərazilərdə böyük abadlıq-quruculuq işləri davam etdirilir. Bildiyimiz kimi, azad olunmuş Qarabağ və Şərqi Zəngəzur yaşıl enerji zonası elan edilmişdir. Bu və ya digər layihələr çox böyük perspektivə malikdir. "Azərbaycan Res-

publikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Proqramı"nın icrası nəticəsində nəzərdə tutulan hədəf göstəricilərinə uyğun olaraq 2026-cı ilədək ərazilərdə görüləcək işlər əhalinin təhlükəsizliyinin təmin olunmasına, eləcə də etibarlı, keyfiyyətli və dayanıqlı infrastrukturla təminatın həyata keçirilməsinə su, qaz, elektrik, istilik və s. infrastrukturunun yenidən qurulmasına və s. yönəldilib. "Böyük Qayıdış Proqramımızın birinci mərhələsinin sonunda - 2026-cı ilin sonunda 22 min insan Füzuli rayonunda yaşayacaq, bütövlükdə isə Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə 140 min insan yaşayacaq. Yəni, bu, belə demək mümkündürsə, ən minimal göstəricidir. Mən əminəm ki, bundan daha böyük sayda insanlar məskunlaşacaq, çünki birincisi, bizim buna gücümüz çatır, iradəmiz var, Böyük Qayıdış Proqramı qəbul olunub, uğurla icra edilir, artıqlaması ilə icra edilir və əsas amil odur ki, bizim keçmiş köçkünlər səbirsizliklə o günləri gözləyirlər".

Zümrüd BAYRAMOVA

"Bakcell" in məşhur simaları bütün ölkəni Bulvarda konsertə səsləyir

"Bakcell" in sosial mediada paylaşıdığı sonuncu videolarda musiqi ulduzları Röya və Miri Yusif bütün ölkəni yeniliyə səsləyib. Məşhur simalarla yanaşı, ən çox təəccüb yaradan süni intellekt dəstəklili robot olub. İnsanabənzər robot da Azərbaycan dilində danışığı ilə Bulvarda konsertə dəvət mesajı göndərib.

Robotla bağlı hələ ki dəqiq məlumat olmasa da, görünür, Bakcell 25 aprel, 18:00-da Bakı Bulvarında baş tutacaq konserti ilə bütün Azərbaycana innovasiyalarla dolu bir təcrübə yaşadacaq. Bundan əlavə, ötən günlərdə 100 000 GB hədiyyə verilməyini bildiren Bakcell, Tünzalə Ağayeva, Natiq Ritm Qrupu, Murad Arif kimi məşhur simalarını açıqlamışdı. Maraqlıdır, Bakcellhansı yenilikləri ictimaiyyətə bölüşəcək? Detalları 25 aprel 18:00-da Bulvarda biləcəyik.

Bugünkü Azərbaycan realıqları deməyə əsas verir ki, sabitlik, təhlükəsizlik və inkişaf 20 illik tariximizi xarakterizə edən əsas amillərdir. Əlbəttə ki, güclü dövlət və güclü Liderlik bizə Zəfərimizi yaşatdı. 30 ilə yaxın işğaldan olan torpaqlarımız Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə azad olundu. Xalq-iqtidar birliyi, ordu quruculuğu burada önəmli faktor olduğunu qeyd etməliyik. Zəfər qazanmış Azərbaycanı daha uğurlu gələcək gözləyir. Qarabağ və Şərqi Zəngəzur yeni inkişaf dövrünü yaşayır. "Dəmir Yumruğu" n yaratdığı yeni realıqlarla hər kəs hesablaşmalıdır. Dövlət başçısının Qarabağ və Şərqi Zəngəzuru yaşıl enerji bölgələri elan edib və həmin ərazilərin sosial-iqtisadi inkişafı ilə bağlı nəzərdə tutulan layihələr icra olunmaqdadır. Azərbaycanın yaratdığı yeni realıqlar regional sülh, sabitlik, təhlükəsizlik baxımından strateji əhəmiyyət kəsb edir. Regionda yaranmış yeni geosiyasi vəziyyət region dövlətlərlə yanaşı, Avrasiya məkanında sülh və inkişafa yol açır. Zəngəzur dəhlizinin yaradılması təkəcə iqtisadi deyil, həm də böyük siyasi əhəmiyyət daşıyan hadisə kimi əhəmiyyətə malikdir. Bu, türk dünyasını, Avropanı, eləcə də qonşu dövlətləri birləşdirəcək layihədir.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin ölkəyə rəhbərliyi dövründə Azərbaycan dünyanın ən sürətlə inkişaf edən, yeniləşən, müasirləşən, demokratikləşən ölkəsi kimi yüksək imicə sahibdir. Bu gün Azərbaycan işğaldan azad olunan ərazilərimizdə Böyük Qayıdışı uğurla reallaşdırır.

"BÜTÜN BINALAR SÖKÜLÜB, DİNİ ABİDƏLƏRİMİZ SÖKÜLÜB, HƏR ŞEY TALAN EDİLİB"

Həmin ərazilərdə abadlıq-quruculuq işləri vüsət alıb. Azad olunan ərazilər sırasında Füzulimizdə vardı. Füzuli şəhəri düşmənin tapdağından azad edildi. "Füzuli şəhəri deyəndə, əlbəttə, biz hamımız bilməliyik ki, şəhərdən bir şey qalmayıb, əsər-ələmət qalmayıb, bir dəne də salamat bina qalmayıb. Çünki otuz il ərzində o vəhşilərin əlində idi, yırtıcı heyvanların əlində idi, çaqqalların əlində idi. Bütün binalar sökülüb, dini abidələrimiz sökülüb, hər şey talan edilib, evlərin dam örtükləri, pəncərələri, əşyaları, hər şey. Sanki vəhşi bir qəbilə bu şəhəri zəbt etmişdir", - deyərək Azərbaycan Prezidenti bildirmişdir.

Füzuli şəhərinə keçmiş məcburi köçkünlərin qayıdışı davam edir. Növbəti köç karvanı ilə Füzuliyə çatan ailələrə yeni mənzillərinin açarları təqdim olunub. Bakı şəhərinin Qaradağ rayonundan və respublikanın müxtəlif bölgələrindən yola salınan növbəti köç karvanı erməni işğalından azad olunan və Azərbaycan dövləti tərəfindən yenidən qurulan Füzuli şəhərinə çatıb.

FÜZULİ ŞƏHƏRİNDƏ 744 AİLƏNİN, YƏNİ 2839 NƏFƏRİN MƏSKUNLAŞMASI TƏMİN EDİLİB

Daha 39 ailə olmaqla, 150 nəfər Füzuli sakini doğma yurduna qovuşub. Bakı şəhərindən 32 (122 nəfər), Sumqayıt şəhərindən 5 (22 nəfər), Şirvan şəhərindən 1 (3 nəfər), Füzuli rayonundan 1 ailə (3 nəfər) olmaqla yataqxana, sanatoriya, pioner düşərgəsi, yarımçıq tikililər və inzibati binalarda müvəqqəti məskunlaşmış keçmiş məcburi köçkünlərdən ibarət olub. Bakı və Sumqayıt şəhərlərindən, Abşeron rayonundan köçürülən 37 ailə Qaradağ rayonunun "Qobu Park-3" köçkün şəhərciyindən, Şirvan şəhəri və Füzuli rayonundan olan 2 ailə isə məskunlaşdıqları ərazidən yola salınıblar.

Füzuli şəhərinə çatan ailələr doğma yurda qovuşmağın sevincini yaşayıblar. Bununla da Füzuli şəhərində 744 ailənin, yeni 2839 nəfərin məskunlaşması təmin edilib. Qarşıdakı günlərdə Füzuli şəhərinə ailələrin köçürülməsi davam edəcək.

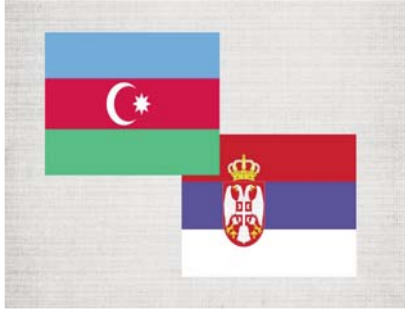
Ən əsası isə onu qeyd edək ki, işğaldan azad olunan ərazilərimizdə kompleks tədbirlərin həyata keçirilməsi bu ərazilərin müasir zamanın tələblərinə uyğun qurulmasına və Böyük Qayıdışımızla əzəli Qarabağ torpağında insanların rahat, firavan yaşamasına istiqamətlənib. Bu gün işğaldan azad olunan ərazilərimizdə, eləcə də Füzulidə abadlıq-quruculuq işləri böyük vüsət alıb. Füzuli qaynar dövrünü yaşayır. Böyük Qayıdış çərçivəsində əzəli sakinlər doğma yurduna qayıdır. Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə rəşadətli Azərbaycan Ordusunun qazandığı Zəfər nəticəsində keçmiş məcburi köçkünlərin 30 ildən sonra könüllü olaraq, təhlükəsiz şəkildə doğma yurdlarına qayıtmasına imkan yaranıb.

DÖVLƏT QAYĞISI İLƏ ƏHATƏ OLUNAN FÜZULİLİLƏR

Abadlaşan və daha da gözəlləşən Füzuli şəhərinin sakinləri hərtərəfli dövlət qayğısı ilə əhatə olunublar. Qeyd edək ki, köçürülən ailələr Füzuli şəhərində yenidən tikilən evlərdə məskunlaşırlar. Füzuli abadlaşır və yenidən qurulur. Prezident İlham Əliyevin işğaldan azad olunan ərazilərimizə, eləcə də Füzuliyə səfərləri tarixi hadisələrlə yadda qalır. Füzuli Beynəlxalq Hava Limanında istifadəyə verilməsi, Dövlətyarlı kəndində "Ağıllı kənd" in təməlqoyma mərasimi, Rəqəmsal Stansiya İdarəetmə Mərkəzinin təməlqoyma mərasimi, çoxmənzilli yaşayış məhəlləsinin təməlqoyma mərasimi və s. Füzulinin tezliklə abadlaşmasından xəbər verir. Füzuli şəhərində dövlət başçısı tərəfindən üçüncü yaşayış kompleksinin təməlinin qoyulub. Üçüncü yaşayış kompleksi çoxfunksiyalı zonada yerləşən iki ərazidə inşa olunacaq. Kompleksin inşası üçün 12 hektardan çox torpaq sahəsi ayrılıb. Burada tikiləcək 863 mənzildə 3022 nəfərin yaşaması nəzərdə tutulub. Mənzillərin 18-i birotəqatlı, 276-sı ikiotaq, 370-i üçotaq, 199-u dördotaq olacaq. Binaların altında qeyri-yaşayış sahələri, eləcə də həyətdə istirahət meydançası, velosiped və yerüstü avtomobil dayanacaq-ları inşa ediləcək. Füzuli şəhərinə dövlət başçısını məlum səfəri çərçivəsində inzibati binanın da təməli qoyulub. İnzibati binanın inşa olunacağı şəhərin mərkəzi ərazisində 12 hektardan çox sahə ayrılıb.

“Azərbaycan və Serbiya təkcə sənəd üzərində deyil, həm də sözdə və əməldə yüksək əməkdaşlığa sadıqdırlar”

“Ölkəmizin Cənubi Qafqazdakı yerini və rolunu, iqtisadi potensialını düzgün qiymətləndirən dövlətlər təbii olaraq respublikamızla bütün sahələrdə əməkdaşlığın genişləndirilməsinə böyük maraq göstərirlər. Azərbaycanla əməkdaşlıq əlaqələrinin inkişafında maraqlı olan ölkələrdən biri də Serbiyadır. Bu da təbii bir şeydir. Belə ki, respublikamız artıq Avropanın enerji təhlükəsizliyi təminatında əsas rol oynayan ölkələrdən birinə çevrilib”. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında politoloq Rəşad Bayramov deyib. Politoloq bildirib ki, Azərbaycanın qaz ixracı coğrafiyası da getdikcə genişlənir: “Hazırda ölkəmizin təbii qazı Serbiya da daxil olmaqla doqquz ölkəyə ixrac edilir ki, bunlardan da yeddisi Avropa ölkəsidir.

İki ölkə arasında əməkdaşlıq ikitərəfli formatla yanaşı çoxtərəfli müstəvidə də uğurla davam etdirilir. Beynəlxalq arenada ölkələrimiz bir-birinin suverenliyi, ərazi bütövlüyünü birmənalı şəkildə qarşılıqlı surətdə dəstəkləyir, beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində hər iki ölkə tərəfindən irəli sürülən təşəbbüslər nəzərə alınır. Beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində Azərbaycan və Serbiya dövlətlərinin təmsilçiləri prinsipial məsələlərin həllində birgə mövqe nümayiş etdirirlər. Buna əyani misal kimi Serbiyanın 14 mart 2008-ci il tarixində Azərbaycanın təklif etdiyi “Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərindəki vəziyyət haqqında” qətnamə layihəsi ilə əlaqədar BMT Baş Assambleyasında keçirilən səsvermədə məsələnin lehinə mövqe nümayiş etdirməsidir. Daha bir nümunə olaraq bu ilin fevralında Serbiyanın Avropa Şurası Parlament Assambleyasındakı nümayəndə heyətinin AŞPA-nın Azərbaycan nümayəndə heyəti ilə bağlı qəbul etdiyi qərarətilə qətnaməyə ilə bağlı Assambleyanın sədri Teodoros Rousopouloua ünvanladığı etiraz müraciətini göstərmək olar.

İkitərəfli münasibətlərin inkişafı baxımından 2011-ci ildə yaradılmış Ticarət və İqtisadi Əməkdaşlıq üzrə Hökumətlərarası Komissiyanın da rolu əhə-

miyyətlidir. Eyni şəkildə iki ölkə arasında münasibətlərin möhkəmlənməsində parlamentlərin rolunu da inkar etmək olmaz. Belə ki, hər iki ölkənin parlamentində dostluq qrupları fəaliyyət göstərirlər. Parlament sədrlərinin, eləcə də dövlət və hökumət başçıları arasında qarşılıqlı səfərləri əməkdaşlıq əlaqələrinin daha da inkişafına güclü təkan verir. İki ölkə arasında enerji sahəsindəki əməkdaşlıqda da yeni imkanlar açılıb. Bu gün Azərbaycan qazı Serbiyanın təchizat mənbələrinin şaxələndirilməsi ilə yanaşı, Mərkəzi Avropaya qazın paylanması tranzit ölkə kimi Serbiyanın strateji roluna da töhfə verir. Serbiya həmçinin Azərbaycandan elektrik enerjisinin Avropaya ixracını təmin edəcək Qara dəniz sualtı kabel layihəsinə qoşulma perspektivlərini də nəzərdən keçirir.

İki ölkə arasında yüksələn xətlə inkişaf edən əməkdaşlıq iqtisadi münasibətlərin inkişafında da özünü göstərir. Kənd təsərrüfatı, hava nəqliyyatı, turizm, tibb, nəqliyyat-infrastruktur və digər sahələrdə əməkdaşlıq hər iki tərəfin marağı dairəsindədir və bununla bağlı çoxtərəfli əməkdaşlıq perspektivləri mövcuddur.

Ölkələrimiz arasında təhsil sahəsində də əməkdaşlıq mövcuddur. Serbiyanın Belqrad Universitetində Azərbaycan Dili və Mədəniyyəti Mərkəzi, Azərbaycan Diller Universitetində isə Serb dili və Mədəniyyəti Mərkəzi fəaliyyət göstərir. Bütün bunlar onu deməyə əsas verir ki, Azərbaycanla Serbiya arasındakı münasibətlərin yaxşı perspektivləri var və yüksələn xətt üzrə inkişaf edən bu münasibətlər möhkəm dostluq, qarşılıqlı etimad və anlaşma üzərində qurulub”.

Səbinə Hüseynli

Elcin Bayramli

Küçələrdə qalan sənişinlər

Son vaxtlar Bakıda avtomobillərlə bağlı məhdudiyətlərdən sonra sənişin nəqliyyatında vəziyyət daha da ağırlaşmışdır. Artıq avtobusların sayı kifayət etmir, səlonda hədsiz sıxlıq yaranır, havasızlıqdan bəzilərinin halı pisləşir. Lakin avtobus sayı artmaq əvəzinə azalır. Pik saatlarda isə sənişinlər qalır küçələrdə.

Avtobus parklarının yaxınlığında yaşayanlar deyir ki, balkonumuzdan əksər avtobusların qarajda yaddığını aşkar görürük. Yəni, bu vəziyyəti əsaslandırmaq üçün heç bir arqument yoxdur. Fakt çıpaqlığı ilə ortadadır. Şirkətlər qəsdən avtobusların çox az hissəsini xəttə buraxır. Mümkün qədər az avtobusla mümkün qədər çox sənişin daşımaq prinsipi ilə hərəkət edilir. Məsələn, yüz sənişini 2 avtobusla daşımaq-dansa, 1 avtobusla daşımağa üstünlük verilir ki, burada da daha çox qazanc götürmək məqsədi güdü- lür. Marşrut xətlərinin çoxu ləğv edildiyindən, sənişinlər əksər hallarda bir yerdən digərinə getmək üçün ən az 2 avtobus dəyişməli olurlar. Şəhərin sənişindəşımada xidməti sosial sistemdir, əhaliyə xidmətdir, bu, biznes strukturu deyil.

Bir zamanlar bizdə də avtobuslardan əlavə, tramvay, trolleybus, elektrik qatarları kimi sistemləri mövcud idi. Həmin sistemlər var olduğu zaman nəqliyyatın və sənişinlərin hərəkəti çox rahat olur. Müxtəlif nəqliyyat növlərinin işlədildiyi ölkələrdə sənişindəşımada sistemi mükəmməl qurulur. Ölkəmizdə isə hazırda yerüstü sənişindəşımada yalnız avtobuslar qalıb. Onlar da sənişin axınına ödəyib bilmir.

Avtobuslar azaldığından çoxları taksi ilə gedib-gəlməyə məcbur olur. İctimai nəqliyyatın azalması şəhərdə avtomobillərin sayını artırır ki, bu da daha bir problemə rəvac verir- tıxaclar artır. Hazırda sənişinlərin böyük əksəriyyətini avtobuslar yox, taksilər və yölüstü sənişin götürən fərdi maşınlar daşıyır. Əks halda ümumiyyətlə avtobuslara minmək qeyri-mümkün olardı.

Bəzi marşrutlarda avtobusların vəziyyəti acınacaqlıdır. Şəhərin mərkəzi hissələrində müasir avtobuslar xəttə buraxılıb. Ancaq şəhəratrafi yerlərdə, hətta 90-cı illərin avtobuslarını görmək mümkündür. Həmin avtobuslar heç bir təhlükəsizlik normalarına cavab vermir. Qırıq-sökük, xarab vəziyyətdədir. Şəhərdən kənarda yaşayan əhali pis şəraitdə, bir-birini ezərək, havasız avtobuslarda səyahət etməli olur. Ancaq söhbət gediş haqqına gələndə komfortlu avtobuslarla eyni məbləği ödəməlidirlər.

Vaxtilə dağıdılan sənişindəşımada sisteminin yenidən bərpası üçün indi çox böyük sərməyə tələb olunur. Bu nəqliyyat növləri bərpa edilməyə, vəziyyət getdikcə pisləşəcək. Yaxşı ki, metro var. Yoxsa şəhərdə vəziyyət faciəvi olardı. Belə bir sistemlə heç bir halda normal sənişindəşımada söhbət gedə bilməz.

Bu kimi sosial problemlər cəmiyyətdə güclü aqressiya yaradır. Hər bir sənişin rahat səyahət etmək istəyir. Bu, onların haqqıdır, çünki bunun üçün pul ödəyirlər.

Bəzəkli-düzəkli avtobusları almaqla iş bitmir. Xidməti təşkil etmək lazımdır. Bir çox ölkələrdə avtobuslar bizimkilərdən daha ucuz və sadədir. Ancaq çox sistemli şəkildə hərəkət edir. 200-300 minlik avtobuslar maksimal yüklənmə ilə istifadə edilir və nəticədə tez sıradan çıxırlar.

Daha bir problem isə avtobusların marşrut cədvəlidir. Keçmişdə bu marşrutun keçdiyi bütün ərazilər tabloda yazılırdı. İndi guya elektron tablolara keçilib, nəticədə ancaq ilk və son dayanacaqlar yazılır. Sənişin bilmir ki hansı avtobus haralardan keçir. Bundan əlavə avtobuslarda gediş qiymətləri yazılmayıb, daimi istifadə etməyənlər bilmir ki, hansı marşrutda gediş qiyməti 40, hansında 50, hansında 60 qepikdr.

Kart sistemində keçid də əlavə problemlər yaradıb. Balans bitəndə bir çox yerlərdə yükləmə aparatı tapa bilmirlər. Onlayn tətbiq yaradılıb, oradan da balans yüksək, onlayn bilet almaq çox uzun və qeyri-münasib prosedurdur. Bir sözlə yerüstü sənişin nəqliyyatını sıfırlayıb, yenidən qurmaq lazımdır.

“Xalq arasında deyilən “Gözünü yum, dişini sıx, üzərinə get” üsulu səhvdir”

PSIXIATR İZAH ETDİ

“Klaustrofobiya dar, qapalı mühitdə qalmaqdan kəskin, həddindən çox irrasional qorxu halıdır”. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında psixiatr Azər Bağirov deyib. O bildirib ki, özləri də başa düşürlər ki, əsas yoxdur, qorxulacaq bir şey yoxdur, amma qorxunu kəskin şəkildə həmin mühitlərdə hiss edirlər: “Həmin mühitlərə misal olaraq uzun tunellər, liftlər, təyyarə, metro, pəncərəsi açıla bilməyən otaqlar, çıxma bilməyəcəklərini düşündükləri mühitləri deyə bilərik. Bəzən pəncərəsi olmayan otaq bağlandığında təşviş düşə bilərlər. Bu təşviş hissi çox şiddətli olub panik səviyyəsində ola bilər. Bəzən, şiddəti az olub diskonfort səviyyədə ola bilər. Ona görə də hər iki halda məcbur qalmadıqca bu mühitlərə girməkdən qaçınırlar.

Bəzən belə mühitlərə girdiklərində panik atak səviyyəsində şiddətli təşviş hissini yaşaya bilərlər. O sırada kəskin ürək döyüntüsü, istibasma, boğulma hissi, nəfəs darlığı, tələmə, əllərdə, ayaqlarda titrəmə, bu şəkildə kəskin qorxu ilə müşayiət olunan təşviş halı ola bilər. Fərqli əlamətlər də görünə bilər. Baş hərhlənməsi, sanki özündən gedəcəkmis kimi qorxu hissi, bəzən də idarəni itirəcək, dəli olacaqmış kimi təşvişin panik atak səviyyəsinə çıxması olur. Bu zaman qulaqlarda uğultu, ağızda quruluq, səsələrə qarşı yadlaşma, çaşqınlıq olur. Həmin insanlar belə əlamətlərlə müşahidə olunan təşviş halı yaşayırlar. Ona görə də həmin mühitlərdən qaçmağa başlayırlar. Bu da onların həyatlarını daraldır. Çünki liftdən, təyyarədən istifadə edə bilməmək onların iş səyahətlərinə gedə bilməməsinə, quru yolu ilə günlərlə vaxt itirməsinə səbəb olur. Bəzi panik atak xəstələri maşına belə minə bilmirlər. Yeni maşınlarda qapılar avtomatik bağlanır deyər, bundan belə qorxub çəkini bilərlər. Eyni zamanda tunellərdən girə bilməmək, liftdən istifadə edə bilməmək də çox həyat daraldıcı ola bilər”.

Onun sözlərinə görə, klaustrofobiya müalicə psixoterapiya yolu ilə aparılır: “Psixoterapiyanın məruz qoyma yön-

təmi ilə təşviş hissinin desentizasiyası yöntəmi aparılır. Bir müddətdən sonra həmin mühitlərə qarşı neytrallaşma baş verir. Onlar həmin mühitlərdə özlərini əvvəlki təşviş hissini keçirmirlər. Ancaq bu xalq arasında deyilən “Gözünü yum, dişini sıx, üzərinə get” yolu çox səhvdir. Məsələn bir pasiyentə “özünü məcbur et üç mərtəbəli binada liftə min” demək səhvdir, çünki o, gözünü yumub tez çatmasını gözləyəcək. Bunun heç bir xeyri yoxdur. Çünki araşdırmalar nəticəsində deyilir ki, klaustrofobiyası olan insanlar həbsə düşür, orada illərlə qalırlar. Həbs onlar üçün təşviş səbəb olan yerdir. İllərlə qaldıqdan sonra çıxarkən yenidən onlarda klaustrofobiya başlayır.

Klaustrofobiyanın yaranmasına əsas səbəblərdən biri də uşaqlıq qapalı mühitdə pis təcrübə yaşamaqdır. Qatarda stansiyalar arasında qalmaq, təyyarədə turbalansa düşmək, kəskin vəziyyət yaşamaq sadəcə uşaqlıq dövründə deyil, yetkinlikdə də görünür. Valideynlərdə də klaustrofobiya olması da səbəblər arasındadır. Valideyn öz qorxusunu uşağa hiss etdirir. Bütün təşviş pozuntularında valideynlərin yetiştirilmə tərzinin uşaqların da təşvişli böyüməsinə səbəb olmasını görürük. Məsələn, fobiya əgər valideyn sosial mühitdə özünə qapanıq birdirsə, onun öyrədəcəyi üsul da sosial mühitlərdən qorxma, çəkinmə olacaq. Girişkən valideyn eyni şəkildə girişkən olmağı öyrədəcək. Bundan başqa klaustrofobiya spesifik fobiyalardan olduğu üçün dərman müalicələri də aparılır. Çox vaxt məsləhət görürük ki, müalicələr paralel aparılsın. Həm dərman, həm də koqnitiv davranışlı psixoterapiya paralel aparıldıqda qorxuları aşma və bu mühitlərə asanlıqla girə mümkün ola bilər”.

Söylü Ağazadə

İtirdiyimiz xüsusiyyətlər: mərhəmət

VII YAZI

Elə sözlər var ki, eşidən kimi içimizə rahatlıq verir, sözün enerjisindən qəlbimizə sevgi axır. Mərhəmət sözü də bu qəbildən olan kəlmələrdəndir. Mərhəmət hissi, əslində, bu gün dünyada yaşayan bütün sosial, psixoloji, ünsiyyət problemlərinin əsas həllidir. Mərhəmət duyğusu olan insanların yaşadığı bir cəmiyyət, ilk növbədə, sevgisizlik problemini aradan qaldıracaq, sonra bir-birini başa düşməməzlik yox olacaq, insanlar ünsiyyətin ən ali formasınadək yüksələcəklər. Mərhəmətlə yoğrulan cəmiyyət kin, edalətsizlik, neqativlə yüklənməyəcək.

Mərhəmət, birinin dərdinə yanmaq, dər-dini paylaşmaq və onun kədərini hiss etmək mənasını verir. Dünya şöhrətli mütəfəkkirlərin, yazıçıların fikrincə mərhəmət hissi ən ali insani hissdır. Empatiya hissi ilə yaxın mənə daşıyan mərhəmət hissi başqasının ağrısını ürəyində hiss etmək mənasında işlənir. Bəzən mərhəmət hissini empatiya, rəğbət, şəfqət, bağlıqlama, fədakarlıq kimi hisslərlə

Torpağa yağan yağış da mərhəmətdir, üzümüzə düşən günəş, gecəmizi işıqlandıran ay da. Tanrının yerə bəxş etdiyi sonsuz mərhəməti insanlar bir-birindən əsirgəyir, gizlədir. Sevgiyə möhtac, mərhəmətə həsrət insanlar çoxalır getdikcə, çünki onlara verəcəyimiz mərhəməti daha öncə yalançıya, fırıldaqçıya, fürsətçiyə vermişik bilmədən. Bizim mərhəmətimizi sümürüblər, biz bilmədən, hiss etmədən. Çox çətin vəziyyətdə olan insana kömək etdiyimizi düşünmüşük, o bizdən istifadə edib. Biz ağır vəziyyətdə olan bir insana əl tutduğumuzu zənn etmişik, o bizi əbləh adlandırıb. Biz son qəpiyimizi tanımadan paylaşmışıq, o bizi aldatdığı üçün özünə aferin deyib.

Bizi belə-belə hissiz-duyğusuz robotlara, zombilərə çevirəcək pis xislətli insanlar. İnsanları yaxşılıq etməkdən iyrendirirlər yavaş-yavaş. Küçədə ölənlər olsa baxmayacağı-mız dövrə gəlib çıxmış, yıxılan olanda şübhə ilə baxırıq. Biz dırnağına tikan batan insana canı-dildən yanan insanlardan, başına fəciəvi hadisə gələn birinə şübhə ilə yanaşan insanlara dönmüşük. Aldadılmaq, axmaq yerinə qoyulmamaq üçün içimizdəki şübhə getdikcə böyüyüb, şübhəmiz mərhəmətimizdin önünə keçib.

Uşaqlarımıza mərhəmət duyğusunu öyrətməyimiz də çox vacibdir, çünki mərhəmət hissini tanımadan böyüyən uşaqlar az deyil. Bunu küçədəki canlılara zərər verən uşaqları gördükcə anlamaq olur. Uşaqlar bəzən heyvanlara qarşı amansız ola, onu daşla, dəyənəklə vura və qısnaya bilirlər. Bəzən itin qulaqlarını, quyruğunu kəsən, quşların qanadını qoparan uşaqları da görürük. Hey-

eyniləşdirirlər. Lakin mərhəmət hissi bu hisslərdən fərqlənir və bu hiss, qloballaşan dünyada hər gün bir az da yalnızlaşan insanlığın daha çox ehtiyacı olan duyğudur. Bu dəfə unudulan xüsusiyyətlərimizdən biri olan mərhəmət hissindən, necə mərhəmətli ola biləcəyimizdən, çevrəmizə və özümüze qarşı mərhəmətli olmağın əhəmiyyətindən danışacağıq.

Mərhəmət vicdanı rahatladan, bizi insan olmaqdan uzaqlaşdırmayan və sağlam mənəviyyatlı edən vasitədir. Yaşadığımız dilemmalardan, gördüyümüz çətinliklərdən, qarşılaşdığımız problemlərdən, çiyimizdəki yüklərdən ancaq mərhəmətlə xilas ola bilərik. Mərhəmət hissini bir az da mehribanlıqla müqayisə edə bilərik. Mərhəmət xeyirxahlıqdır, mehribanlıqdır, sevgidir. Bu, şəxsi maraq və xeyir güdmədən başqa insanı başa düşmək istəyidir, bir növ fədakarlıqdır.

Mərhəmət hissini insana və ətrafındakılara faydası tərəziyə qoyulmayacaq qədər dəyərlidir. Ona görə də bu hissi inkişaf etdirmək, yaymaq, insanlığı mərhəmətə yönləndirmək lazımdır. Aparılan sosial araşdırmalar mərhəmətin inkişaf etdirilə biləcəyini göstərir. Mərhəmət göstərən insan bu hissi ətrafına aşılayır. Mərhəmətli insanın içində eho, kin-küdurət, nifrət olmur, mərhəmətli insanın içi qədr siması da gözəldir. İçinin gözəlliyi simasında təzahür edir çünki, insanı insan kimi formalaşdıran hissdır mərhə-

mət.

Yer üzündə inkişaf, tərəqqi, yeniliklər baş alıb getdikcə insani dəyərlər azalmağa başladı. İnsan övladının etdiyi hər yeni ixtira mütəlakə sonu yaxınlaşdırır. Robotlaşan, süniləşən həyatımız ən təmiz hisslərimizi qətl edir çünki. "Tüfəng yarandı, kişilik öldü" misali, yeniliklər bizdən çox şeyi aldı, əvəzində önümüze bir ekran qoydu və hamımız bütün həyatımızı o ekrana görə tənzimləyirik. İnternet, süni intellekt, robot qadınlar, süni insan fabriki hazırlıqları ilə insan övladı yaradılışı, kainatı hədələyir. Bu yolda önünə çıxan maneələri dəf etmək üçün insan mərhəməti, empatiyası, şəfqəti silir beynindən.

İndi insan uça bilir, göyün yeddinci qatında, suyun altında yaşaya bilir, Ayı, ulduzları fəth edə bilir, atomu parçalayır, torpaqdan, küləkdən enerji düzəldir, minlərlə kilometr uzaqlığa görüntü, səs göndərə bilir,

dünyanın hər yerini canlı izləyə bilir, hərəkət edən, ağılı-şüuru, dərrakəsi olan robotlar düzəldə bilir. Bir az da irəli gedərək insan düzəltmək üçün araşdırmalara başlayıb, amma əlində olanların dəyərini anlamır, bizi insan edən duyğuları, hissləri qətl edir.

Mərhəmətimiz başımıza bəla da olur bəzən. İstifadə edilirik, aldadılır, tora salınılıq, zərəre düşürük. Nəyə görə? İnsan olduğumuza, insani hisslərimiz tərəzidə ağır gəldiyinə görə. Bizə uzanan əli, mərhəmət istəyən gözələri görüb reaksiya verməmək olmur, insanıq axı. Amma bəzən bu reaksiyamız - mərhəmətimiz sui-istifadə edilir. Son loxmamızı bölüşdüyümüz, son qəpiyimizi verdiyimiz insanlardan aldığımız zərbə bizi daşqəbli edir, mərhəmətimizi itiririk. Bizi biz olmaqdan uzaqlaşdırırlar, zərrə-zərrə itiririk mərhəmətimizi.

vana mərhəmət hissi olmayan insanın insanlara da mərhəməti olmayacaq.

Mərhəmət hissimizi itirməyimizin bir səbəbi də virtual platformalar oldu. Sosial şəbəkələr həyatımıza bu qədər pərçimləndikdən sonra dələduzluq, aldatma, yalan da onlayn müstəviyə keçdi. İnsanların mərhəmətindən, inamından və etibarından sui-istifadə edən fırıldaqçıların sayı getdikcə artdı. "Virtual dilənçilər" və ya "sosial şəbəkə dilənçiləri" kimi tanınan bəzi insanlar rəqəmsal dünyanı gəlir mənbəyinə çevirdilər. Yalan paylaşımaları insanların mərhəmətini sümürərək pul tələb edən bu adamlar insan ləyaqətinin nə qədər alçala biləcəyini göstərdilər. Yalandan balasını öldürən kim, anasını qəbrə qoyan kim, yoldaşını ölümcül xəstə edən kim - hərə bir kart hesabı yayıb kömək dilənir. Onların kölgəsində qalan həqiqətin ehtiyacı, xəstəsi olan insanlara da inamınız yox oldu zamanla.

Bütün bu olanların fonunda mərhəmətimiz itir, dəfələrlə aldadıldığımızı gördükdən, bizdən istifadə edildiyini anladıqdan sonra. Bizi yavaş-yavaş belə etdilər, zərrə-zərrə sökdülər içimizdəki ən ali duyğuları. Dünya o vaxt yaşanılacaq halda olmayacaq ki içimizdəki qaranlıqlar böyüyəcək, mərhəmətimizin son damlası o qaranlıqda əriyəcək. Dünyadakı son mərhəmət qırıntısı da itəse olacaqları təsəvvür edə bilərsinizmi?

Lalə Mehralı

“Prezident İlham Əliyevin Rusiyaya işgüzar səfəri, BAM-ın inşasına başlanmasının 50 illiyi münasibətilə demir yolu sahəsinin veteranları və işçiləri ilə birgə təşkil edilən görüş ikitərəfli münasibətlərin dostluq, qarşılıqlı anlaşma kimi möhkəm təmələ əsaslandığını göstərdi. Bu, eyni zamanda Ulu Öndərin xatirəsinə olan hörmətin əlamətidir. Məlumdur ki, ötən il də Ulu Öndərin 100 illiyi ilə bağlı Rusiyada genişmiqyaslı və mötəbər tədbirlər keçirildi”. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında Milli Məclisin deputatı Könül Nurullayeva deyib.

Onun sözlərinə görə, Prezident İlham Əliyevin də bəyan etdiyi kimi, Heydər Əliyev amili Azərbaycan-Rusiya dövlətlərarası münasibətlərində həmişə mühüm rol oynayıb və oynayacaq: “Çünki o, Moskvada, Kremldə işlədiyi illərdə sovet dövlətinin və ona tapşırılan sahənin inkişafına rəvac vermək üçün böyük səylər göstərib. Ümumillilərin Ümumittifaq tikintisi adlandırılan bu nəhəng layihənin həyata keçirilməsində fəal iştirakı, onun reallaşdırılmasına verdiyi töhfələr bu gün də yüksək qiymətləndirilir. Təsədüfi deyil ki, bu gün BAM əsasən XXI əsr üçün global logistikanı müəyyən edir. Moskvada da hesab edirlər ki, indiki mərhələdə Şərqi dönmüş Baykal-Amur Magistralı sayəsində mümkündür. Təbii ki, tarixin yaddaqa-

“Azərbaycan-Rusiya münasibətləri sürətlə inkişaf etdirilir”

lan məqamları ölkəmizi, xalqlarımızı daha da yaxınlaşdırır, münasibətlərimizin gələcəkdə də ardıcıl inkişafına töhfə verir. Bu mənada Rusiya rəhbərliyi Bakı-Moskva əməkdaşlığını BAM-ın miqyasına və tarixi əhəmiyyətinə uyğun qiymətləndirir”.

Deputat bildirib ki, bu səfərin Rusiya sülhməramlı kontingentinin Azərbaycandan çıx-

xarılması kontekstində baş tutması isə iki ölkə liderinin qarşılıqlı anlaşma və qərarı əsasında, qarşılıqlı hörmət və yüksək siyasi mədəniyyət nümunəsi kimi qiymətləndirilməlidir: “Bu, Azərbaycanın çoxvektorlu xarici siyasətinin, qonşu dövlətlərlə münasibətlərdə etibarlılıq, qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığa xidmət edən münasibətlər qurmasının təzahürüdür. Müttəfiqlik haqqında bəyannamə də gələcəkdə ikitərəfli münasibətlərin ardıcıl inkişafını müəyyən edir və tərəflər bu sənəd çərçivəsində işləyirik.

Səfər zamanı diqqət yetirilən mühüm məqamlardan biri də ölkəmizi və tərəflərimizi birləşdirən “Şimal-Cənub” beynəlxalq nəqliyyat dəhlizi oldu. Bunun ticari münasibətləri stimullaşdırmaq üçün global əhəmiyyətə malik olduğu bir daha qeyd edil-

di. Eyni zamanda regional təhlükəsizlik məsələləri də hər zaman olduğu kimi bu dəfə də dövlət başçılarının görüşünün gündəliyində idi. Bu gün Azərbaycan və Rusiya Qafqazda və daha geniş coğrafiyada regional təhlükəsizlik üzrə əsas ölkələrdir”.

“Bu səfər həm də Ermənistanın Qərblə münasibətlərdə xüsusi bir üstünlük qazanmadan Rusiya ilə münasibətlərini zədələməsi şəraitində baş tutdu. Azərbaycanın bəzi Qərb dövlətlərinin qeyri-dost münasibətlərinə baxmayaraq, ümumilikdə Rəsmi Bakının Qərblə də münasibətləri normaldır. Bu isə uzaqgörən, məntiqli siyasətin tərkib hissəsidir. Azərbaycan bütün tərəflərlə, xüsusilə də qonşu ölkələrlə qarşılıqlı hörmətə əsaslanan münasibətləri inkişaf etdirir. “Azərbaycan-Rusiya əməkdaşlığının inkişafının əsas istiqamətləri üzrə 2024-2026-cı illər üçün Yol Xəritəsi” də ölkəmiz arasında əlaqələrin sürətli inkişafının qarşısındakı dövrə də uğurla davam etdirilməsini nəzərdə tutur. Prezident İlham Əliyevin də bəyan etdiyi kimi, Azərbaycan və Rusiya qarşılıqlı fəaliyyət və qarşılıqlı maraqlar ruhunda etimad tədbirlərinin, əməkdaşlığın, anlaşmanın möhkəmləndirilməsinə və bütün məsələlərin nizamlanmasına çalışır”, - deyə o əlavə edib.

Ləman Sərraf

“COP 29-a ev sahibliyi əhəmiyyətli və məsuliyyətlidir” KOMİTƏ SƏDRİ ŞƏRH ETDİ

“Ölkəmizin 2024-cü ildə dünyanın ən böyük beynəlxalq tədbirlərindən sayılan COP 29-a ev sahibi seçilməsi Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin yüksək nüfuzunun, bir dövlət rəhbəri kimi ona bəslənən etimadın nəticəsidir. Çünki Azərbaycan beynəlxalq əhəmiyyətli tədbirlərin keçirilməsində böyük təcrübəyə və təşkilatçılıq bacarığına malikdir.” Bu sözləri SİA-ya verdiyi açıqlamasında Milli Məclisin Aqrar Siyasət Komitəsinin sədri, millət vəkili

Tahir Rzayev deyib.

Komitə sədri xüsusilə vurğulayıb ki, bu etimad həm də son zamanlar dövlətimizə qarşı yönələn çirkin məqsədlər və məkrli kompaniyalar aparan siyasi dairələrə layiqli cavabdır, Azərbaycanın demokratik dəyərlərə sadıq olduğunun, ölkədə ictimai-siyasi sabitliyin bərqərar edilməsinin göstəricisidir.

“Global əhəmiyyətli, olduqca vacib bir tədbirin keçirilməsinin Azərbaycana həvalə edilməsi və dünyanın diqqətinin Bakıya yö-

nəlməsi qürur doğurmaqla bərabər, həm də yüksək məsuliyyət hissi tələb edir. ADA Universitetində təşkil olunan “COP 29 və Azərbaycan üçün Yaşıl Baxış” mövzusunda beynəlxalq forumda çıxışı zamanı cənab İlham Əliyev bu beynəlxalq tədbirə ev sahibliyi etməyin əhəmiyyətini qeyd edərkən bildirmişdir ki, “Bu Azərbaycana olan beynəlxalq ictimaiyyətin böyük hörmət və dəstəyinin təzahürüdür”.

COP 29 Azərbaycanı dünyaya bir daha təqdim etmək, tanımaq baxımından olduqca əhəmiyyətlidir. Bu mötəbər tədbirə sədrlik etmək dünyanın diqqətində olan və bəşəriyyəti düşündürən təxirəsalınmaz məsələlərin gündəmə gətirilməsinə imkan verəcək və özünün müsbət nəticələrini göstərəcəkdir. Bu tədbirdə dünyada gedən proseslərə, həm də iqlim, yaşıl proqramlarla bağlı məsələlərə Azərbaycanın öz mövqeyindən yanaşılacağı sözsüz ki, önəmli olacaqdır. Prezidentimiz də bu baxımdan bil-

dirmişdir ki, “İqlim dəyişiklikləri məsələlərinin həlli baxımından biz həqiqətən istərdik ki, COP 29 uğurla keçsin”.

Azərbaycan Prezidentinin forumdakı çıxışında dünyada baş verən hadisələrə, xüsusilə Azərbaycan - Ermənistan münasibətlərinə, bəzi dövlətlərin, ermənilərə havadarlıq edən siyasi dairələrin məkrli əməllərinə geniş yer verilməsi təbii olmaqla bərabər, dövlətimizin başçısının hadisələrə real baxımdan qiymət verməsi, münasibətlərin sağlamlaşdırılmasına, Cənubi Qafqazda sülhün, təhlükəsizliyin möhkəmləndirilməsinə, bəşəri dəyərlərə sadıqlıqdan, ciddi problemlərə beynəlxalq aləmin laqeydliyindən doğan narahatçılıqdan irəli gəlir. Dövlət rəhbərimizin dünyaya verdiyi hər bir mesaj, söylədiyi hər fikir xalqımızın milli maraqlarına hesablanıb və vətəndaşlarımızın istəklərini ifadə edir”, deyə Tahir Rzayev bildirib.

İnam Hacıyev

“Azərbaycanın əsas hədəfi bölgəyə sülhün gəlməsi və...” MÜNASİBƏT

“Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə son illər Azərbaycan xalqının davamlı olaraq bir çox mühüm qələbələrə imza atdığına şahidliyik”. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında deputat Ceyhun Məmmədov deyib.

Millət vəkili bildirib ki, Azərbaycan öz tarixinin ən şanlı və şərəfli günlərini yaşamağa davam edir: “2020-ci ildə torpaqlarımızı azad etdik. 2023-cü ildə suverenliyimizi tam bərpa etdik. Bir neçə gün bundan öncə Rusiya sülhməramlıları Qarabağı tərk etdilər. Ən önəmli məsələlərdən biri isə 4 kəndin azad olunmasıdır. Bu, müharibə olmadan, dövlət başçısının apardığı uğurlu diplomatik fəaliyyət nəticəsində mümkün oldu. Azərbaycan xalqı qələbəyə imza atdı.

Qeyd etmək lazımdır ki, uzun müddətdir Azərbaycana ciddi təzyiqlər və cəhdlər var idi, Ermənistan da müharibəyə təhrik edilirdi. Azərbaycan uğurlu siyasətlə ona nail oldu ki, heç bir vasitəçi olmadan biz Ermənistanla anlaşdıq və qarşı tərəf 4 kəndimizi qaytarmağa razılaşdı. Ümumiyyətlə, son vaxtlar aparılan ikitərəfli danışıqlar prosesə daha çox töhfə verir, nəinki hansısa vasitəçinin iştirak etdiyi platformalar. Bu da uğurlu diplomatik gedişin nəticəsidir. Bu istiqamətdə danışıqlar öz töhfəsini verir. Davamlı olaraq Ermənistanı Azərbaycana şantaj edib, belə bir görüntü yaratmağa çalışdılar ki, Azərbaycan ermənilərə qarşı guya “etnik təmizləmə” həyata keçirir. Sanki Azərbaycan Ermənistanı hücum edəcək. Son proseslər onu göstərdi ki, Azərbaycanın belə bir planı yoxdur. Azərbaycanın əsas hədəfi bölgəyə sülhün gəlməsi və bunun üçün addımların atılmasıdır. Son razılaşma Qərbin apardığı siyasətin heç bir təsire malik olmadığını növbəti dəfə açıq-aydın göstərdi. Azərbaycan bütün məqsəd və hədəflərinə mütləq nail olacaq”.

Onun sözlərinə görə, bu, cənab Prezidentin növbəti qələbəsidir: “Bu gün Azərbaycan öz kəndlərini geri qaytardı. Burada cənab Prezidentin müstəsna rolu var. Bu kəndlərin qaytarılması addım-addım, cənab Prezidentin rəhbərliyi ilə Azərbaycanın növbəti böyük uğurudur və qələbəsidir. Dəfələrlə cənab Prezident bu məsələyə qayıtmışdır, qeyd etmişdir, Ermənistan qarşısında vuruşmuşdur. Nəticədə də Azərbaycan bu torpaqları geri aldı. Qan tökmədən Ermənistanla bu nəticəyə gətdi. Biz bütün torpaqlarımızı azad etdik və qələbəmizi təmin etdik. Bu mənada böyük uğur və qələbə kimi qiymətləndirilməlidir. Bu gün Azərbaycan məqsədləli şəkildə öz hədəflərinə və məqsədlərinə doğru irəliləyir. Bu da bizə imkan verir ki, biz qələbəmizi ən yüksək səviyyədə və formada təmin edək. Cənab Prezidentin rəhbərliyi ilə Azərbaycan bütün uğurlarına mərhələli şəkildə nail olur və məqsədlərinə çatır”.

Söylü Ağazadə

Erməni dilində “danışan” Fransa

Rəsmi Paris ölkəmizdəki səfirini geri çağırmasını lazım bilirsə, adekvat cavab aydındır: Azərbaycan da eyni addımı ata bilər

Qərbin rəsmi İrəvanı Rusiya ilə mütəfiqlikdən ayırmaq cəhdlərinin ifadəsi olan Brüsseldə keçirilən Ermənistan-Avropa İttifaqı (AI) -ABŞ müştərek konfransının bölgədə gərginliyi artıracağı proqnozu özünü doğruldur. Görüşlə bağlı rəsmi Bakının mövqeyini konfrans iştirakçıları ABŞ Dövlət katibi Antoni Blinkenə, Avropa Komissiyasının Prezidenti Ursula Fon der Lyayenə çatdıran Prezident İlham Əliyev bu “təşəbbüsü” işğalçıya dəstək kimi, dəyərləndirərək narahatlığını bildirmişdi. ABŞ-ın və AI-nın təmsilçiləri bu görüşün rəsmi Bakının maraqlarına zidd olmadığını bildirsələr də konfransın keçirildiyi zaman erməni silahlıların Azərbaycanın şərti sərhədində yerləşən mövqelərini atəşə tutmasına, əsgərimizin yaralanmasına adekvat cavab olaraq qarşı tərəfin dörd hərbiçisini itirməsi “arxayınçılıq” vədinə etimadı azaldır.

İkinci Qarabağ müharibəsində Azərbaycanın qazandığı Zəfərdən sonra çoxəsrlik havadarı, dəstəkçisi Rusiyaya arxa çevirərək Qərbe üz tutan, ABŞ və AI-ni özünün əsas tərəfdaşı hesab etdiyi üçün arxayınlaşan Ermənistanın şərti sərhədə qoşun” yığılması, hərbi infrastruktur yaratması hayların yeni müharibə hazırladığından xəbər verir.

Qeyri-şəffaf, pərdəarxası gizlin məqamları ilə diqqəti çəkən Brüssel konfransının Cənubi Qafqazda sülhə, əməkdaşlığa təhdid olduğunu təsdiqləyən hərbi ekspertlərin vurğuladığı kimi, Qərb ümumiyyətlə, Azərbaycanla Ermənistan arasında sülh sazişinin imzalanmasını istəmir”. Prezident İlham Əliyev rəsmi Bakının 2022-ci ildə Praqa görüşü zamanı qəbul edilmiş Bəyanata və Alma-Ata Bəyannaməsinə sadiq qaldığını bildirsə də, Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanıdığını dəfələrlə təsdiqləsə də Qərbdən qaynaqlanan “Stop!” əmri, xüsusilə Zəngəzur dəhlizi ilə bağlı əsas olmayan iddialar sülh sazişinin qarşısına qırmızı sədd çəkir. Danılmaz faktıdır ki, Qərb Ermənistan üzərindən Cənubi Qafqazda Rusiyaya qarşı ikinci cəhə açmaqda” maraqlıdır. Brüssel konfransı ilə bağlı mövqeyini Xarici İşlər Nazirliyinin açıqlaması ilə bildiren rəsmi Moskva hesab edir ki, bu konfrans Qərbin Ermənistanın Rusiya ilə mütəfiqliyinin pozulmasına cəhdlərin bir hissəsidir. Ermənistanın təmsil olunduğu Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatında fəaliyyətini dayandırması ilə bağlı anonsunun müəllifləri də ABŞ və Avropa İttifaqıdır. Ermənistan xarici işlər naziri Ararat Mirzoyanın “Biz indi Brüssel və Vaşinqtonla iqtisadi və siyasi əlaqələri dərinləşdiririk. Biz öz təhlükəsizliyimizi və inkişafımızı demokratik yol və institutlar üzrə təmin etməyə çalışırıq və bunun üçün Qərbdə yaxşı tərəfdaşlar olduğumu görürük” sözləri də reallığı əks etdirir. Başqaları tərəfindən idarə olunan Ermənistan Rusiya və Qərb tərəfdaşları arasında yaranan fikir ayrılığı ölkədəxili vəziyyəti daha da gərginləşdirir. Ermənistanın sabiq prezidenti Serj Sarkisyan hesab edir ki, Qərblə Rusiyanın qarşıdurması şəraitində Brüssel görüşü regionda vəziyyəti daha da kəskinləşdirəcək. Nikol Paşinyanın Qarabağdan İrəvana köçmüş ermənilərin “müharibət hökuməti” barədə narahatlığı ölkədə vəziyyəti, yerli və gəlmə ermənilər arasında ki qarşıdurmanı daha da gərginləşdirib. Nikol Paşinyan bildirib ki, ölkəsində Ermənistan hökumətindən başqa heç bir hökumət mövcud ola bilməz. Baş nazirin sözlərinə görə, əgər Ermənistanda kimse özünü “hökumət kimi qələmə verirsə” bu, Ermənistanın milli təhlükəsizlik problemidir və “cavabsız qala bilməz.” Azərbaycanda ikinci erməni dövlətinin yaranmasına yol verilməyəcəyini dəfələrlə beynəlxalq səviyyələrdə səsləndirən Prezident İlham Əliyev ölkəmizin müstəqilliyinə, suverenliyinə təhdid olan bütün cəhdlərin qarşısını ikinci Qarabağ müharibəsində qazandığımız Zəfərlə aldı, bir günlük antiterror tədbirləri nəticəsində erməni separatizminin, “miatsum”, “artsax” kimi daşnak sayıqlamalarının kökünü birdefəlik kəsdi. Amma regiona sabitlik gətirəcək Zəngəzur dəhlizinin bərpası kimi həllini gözləyən məsələlər hələ də gündəmdədir.

Bəllidir ki, beynəlxalq əhəmiyyətli Zəngəzur dəhlizinin bərpasına mane olmaq Qərblə ABŞ-ın “Ermənistan himayədarlığı”nın başlıca ssenarisi olmaqla Orta Dəhliz layihəsinə də təhiddir. ABŞ kəşfiyyatının qərəzli açıqlamasında qeyd edildiyi kimi, Azərbaycanın digər rayonlarını respublikamızın tarixi ərazisi olan Naxçıvanla birləşdirəcək Zəngəzur dəhlizinin açılmasında ısrarlı olması guya “silahlı münaqişə ehtimalını” artırır. Bəzi siyasi şərhçilər dəhlizlə bağlı daha düzgün açıqlama verərək bildirirlər ki, Azərbaycanla Ermənistan arasında Zəngəzur dəhlizinin bərpası ilə bağlı yekdil qərarın qəbul olunmaması regionda gərginliyi artırabilir. Azərbaycan respublikasının ayrılmaz tərkib hissəsi olan Naxçıvana Ermənistandan keçməklə sərhəd-gömrük nəzarəti olmayan dəhlizin açılmasının tərəfdarıdır. Ermənistan isə rəsmi Bakıya yol verməyə hazırdır, ancaq öz nəzarəti altında. Rusiya isə bu yola özü nəzarət etmək istəyir və onun bu istəyi də 10 noyabr üçtərəfli Bəyanatında əksini tapıb. Fransa, ABŞ, AI isə məsələyə öz maraqları baxımından yanaşaraq bu dəhlizin bərpasını istəmərlər. Göründüyü kimi, saxta müəmmallarla, bəhanələrlə bilərəkdən “zənginləşdirilən və tündləşdirilən” bu məsələnin də arxasında Cənubi Qafqaza sahiblənmək iddiaları, qərəzli yanaşmalar dayanır. Ermənistanın siyasi çevrələrində Azərbaycanın Zəngəzur dəhlizini açmaq üçün güc tətbiq edəcəyi ilə bağlı müzakirələr davam etsə də Prezident İlham Əliyevin dəfələrlə vurğuladığı kimi, Rəsmi Bakı Zəngəzur dəhlizindən öz şərtləri əsasında istifadə etmək niyyətindən geri çəkilmədiyini gizlətmir, amma ısrarla vurğulayır ki, bunu güc yolu ilə həyata keçirmək istəmir: “Zəngəzura da, əlbəttə ki, qayıdacağıq, amma sülh yolu ilə. Mən demişəm, mən bəziləri ittiham etməyə çalışırlar, mən dedim ki, biz oraya tanklarla yox, minik maşınları ilə qayıdacağıq.” Rəsmi İrəvanın Azərbaycanın Zəngəzur dəhlizinin açılması üçün Ermənistanı genişmiqyaslı hücumla keçəcəyi ilə bağlı məqsədi Qərb dövlətlərindən siyasi və hərbi dəstək almaq, eyni zamanda, ölkəmizə qarşı mənfi münasibətləri daha da tündləşdirməkdir. Reallıq budur ki, Qarabağın tam azad olunmasından sonra regional sabitliyin təmin olunmasında maraqlı olan rəsmi Bakı üçün Orta Dəhliz və COP29 kontekstində ölkəyə yeni investorların gəlməsi, Azərbaycanın beynəlxalq arenada imicinin yaxşılaşması daha önəmlidir.

Halbuki, Zəngəzur dəhlizinin bərpası üçün əsas tərəflər olan Azərbaycanla Ermənistan eyni dərəcədə maraqlı olmalıdır. Dəhlizin bərpası ilə Ermənistanın regionda həyata keçirilən iri infrastruktur layihələrindən istifadəsi reallaşacaq, bölgədəki təcridcine son qoyulacaq, iqtisadi səmərə əldə edəcək. Azərbaycanın əzəli torpağı olan Naxçıvanla, Türkiyə ilə əlaqəsi bərpa olunacaq. Türkiyə ilə Ermənistan arasında illərdən bəri bağlanan sərhədlər açılacaq.

Amma Cənubi Qafqazdan çox-çox uzaqlarda yerləşən qüvvələrin bölgəyə qərəzli müdaxiləsi beynəlxalq əhəmiyyətə malik bu kommunikasiyanın bərpasına əngəl törədir. Daha dəqiq deyilsə, rəsmi İrəvanı Azərbaycana qarşı yeni müharibəyə hazırladılan Fransanın ikinci Qarabağ müharibəsindən sonra daha da güclənən anti-Azərbaycan münasibətləri revanşistləri daha darıhlandırır. Fransa Senatında Azərbaycan əleyhinə qəbul olunan bəyanatlar, qondarma “arsax”ın tanınması ilə bağlı çağırışların səslənməsi, rəsmi Parisin üzvü olduğu BMT Təhlükəsizlik Şurasında Azərbaycana qarşı qətnamələrin qəbulu üçün göstərdiyi canfəşanlıq, Avropa İttifaqında, Avropa Parlamentində rəsmi Bakının əleyhinə aparılan təxribatlarda, qətnamələrin qəbulunda fəallıq göstərməsi, Qarabağ ermənilərinə “humanitar yardım” bəhanəsi ilə Laçın yolunda formalaşdırıldığı “siyasi blokada” şousu yaxın zamanlarda baş verən Fransanın məkrinin kiçik məqamlarıdır. Ermənistanı silahlı müharibəyə hazırlayan rəsmi Parisin çağırışlarına qoşulan erməni separatçıların sayının artması bölgədə sabitliyin pozulmasına yönəlmiş məkrli niyyətlərdir. Keçmiş nəzər saldıqda bir həqiqət təsdiqlənir ki, Ermənistanla Azərbaycan arasında münasibətlərin pozulmasına yönəlmiş bütün addımların arxasında Fransa dayanır.

Fransada getdikcə güclənən anti-Azərbaycan siyasəti, islamofob meyilləri bu ölkənin özünü Avropanın mədəniyyət mərkəzi, demokratiya beşiyi adlandırması iddiasını təkzib edir. Bu reallığı ölkənin Evian-le Bən şəhərindəki “Azərbaycan parkı”nda ucaldılmış Xurşidbanu Natəvanın heykəlinə qarşı edilən vandallıq da təsdiqləyir. Çox təəssüf ki, məsələyə nə rəsmi Paris, nə də mədəni irsin mühafizəsinə cavabdehlik daşıyan orqanlar tərəfindən münasibət bildirilmədi. Belə ki, Azərbaycanla bütün körpüləri yandırmada ısrarlı olan, Ermənistan kartından istifadə etməklə Cənubi Qafqazda sabitliyin yaranmasına hər vasitə ilə əngəl törədən Fransanın ABŞ və Avropa İttifaqından istifadə etməklə ölkəmiz əleyhinə təxribatlarını genişləndirməsi bölgədə, xüsusilə Ermənistanla yaxşı heç nə vəd etmir.

Azərbaycanın razılığı əsasında ATƏT-in Minsk qrupu çərçivəsində vasitəçilik missiyasını erməni separatizmini dəstəkləmək prinsipi əsasında “yerinə yetirən” Fransa 2020-ci il Vətən müharibəsindən sonra anti-Azərbaycan təxribatları ilə daha da radikallaşıb. Fransa tərəfinin Azərbaycanı birtərəfli hərəkətlərdə təqsirləndirməsinə baxmayaraq, ölkəmizin Parisə qarşı addımları və verdiyi rəsmi bəyanatlar yalnız bu ölkənin destruktiv fəaliyyətinə cavab xarakterli olub. Ölkəmizə qarşı qaraxma kampaniyasına baxmayaraq, tərəfimizdən hər zaman diaaloq qapıları açıq saxlanılıb. Fransa xüsusilə son 3 il yarım müddətində atdığı addımları ilə Azərbaycanla Ermənistan arasında suverenlik və ərazi bütövlüyü əsasında əlaqələrin normallaşdırılması səylərini ciddi şəkildə sual altına qoyub və vəziyyətin gərginləşməsinə rəvac verib. Bu fikirləri Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat katibi Ayxan Hacızadə Fransanın ölkəmizdəki səfirinin geri çağırılması ilə bağlı yerli mətbuat nümayəndələrinin suallarına cavablandırarkən səsləndirib. Mətbuat katibi diqqətə çatdırıb ki, Fransanın BMT Təhlükəsizlik Şurasında, Avropa İttifaqı, Frankofoniya kimi təşkilatlarda və digər beynəlxalq platformalarda dəfələrlə Azərbaycan əleyhinə sənəd layihələrinin təşəbbüskarı olması, bu ölkənin bitərəf vasitəçi iddialarının tamamilə əsassız olduğunu sübuta yetirib. Fransada hakim partiyanın nümayəndələrinin təşəbbüsü ilə bu ölkənin parlamentində ölkəmizə qarşı çoxsaylı əsassız ittihamların, təhqir və təhdidlərin əks olunduğu, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü və suverenliyini sual altına qoyan və onlara xələf gətirən, keçmiş qondarma rejimi tanıyan qərar və qətnamələr qəbul edildiyini xatırladan Ayxan Hacızadə vurğulayıb ki, bu müddət ərzində Fransada mövcud azərbaycanofob mühitin nəticəsi olaraq səfirliyimizə qarşı dəfələrlə hücumların edilməsi və səfirliyin binasına zərər yetirilməsi, hökumət tərəfindən bu cür təxribatların qarşısının alınmaması, tədbirlərin görülməməsi rəsmi Parisin ölkəmiz əleyhinə təxribat kampaniyasının tərkib hissələridir. Eyni zamanda, Azərbaycanın BMT-nin İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasına (COP29) sədrliyini və ev sahibliyini hədəf alan çağırışlar edən Fransanın Azərbaycanı birtərəfli addımlarda təqsirləndirməsi tam əsassızdır. Bununla yanaşı, Ermənistanın geniş şəkildə silahlanmasını həyata keçirən, bölgədə militarizmi təşviq edən Fransanın addımlarının sülhə xidmət etmədiyini gün kimi aydındır.

“Azərbaycan tərəfi dəfələrlə Fransaya təhdid, təzyiqli dilli ilə danışmağın heç bir nəticə verməyəcəyini bildirib və öz milli maraqlarının qorunması üçün bütün zəruri tədbirlər görəcəyini bir daha bəyan edir” söyləyən XİN sözcüsü vurğulayıb ki, Azərbaycan bütün dövlətlərlə münasibətlərini qarşılıqlı hörmət və beynəlxalq hüquq prinsipləri çərçivəsində qurulmasına tərəfdardır, amma hansısa ölkə bunun əksini edirsə, bu o ölkənin öz problemidir. Fransa səfirin çağırılmasını lazım bilirsə, Azərbaycan da eyni addımı ata bilər.

Xuraman İsmayılqızı

Yük qadının əlində, kişinin də əli cibində...

İnsan övladı olan yerdə hər şey var, deməkdir: yaxşı da, pis də. Necə deyirlər, yaxşı onsuz da bizimdir, pislərdən danışmaq ki, bəlkə onları da yaxşıya çevirə bilək. Beləliklə, bugünkü söhbətimiz kişi və qadının, yəni ər-arvadın, bəzən uşaqları ilə birlikdə market-bazardan alış-veriş edib qayıdarkən dəfələrlə müşahidə etdiyimiz məsələdir: qadının bir əlində ağır sellofan paket, digər əlində isə uşaq, kişi isə əli cibində. Və yaxud da zənbillər qadının əlində, kişi isə sadəcə uşağın əlindən tutub. Əsla narahat olmur ki, mənim həyat yoldaşım ağır paketləri, zənbilləri daşıyır. Onun düşüncəsinə əsasən bunları qadın daşmalıdır. Necə ki, ev işlərini qadın görür, uşağı gəzməyə aparır, tərbiyəsi ilə məşğul olur, gecə aqılarda sakitləşdirir, yükü də o, daşmalıdır.

Bu arada qadına hörmət edən, zərifliyinə sayğı ilə yanaşan, evdə bütün işləri onunla birlikdə görən, hətta uşaq gecə oyananda belə onu həyat yoldaşı ilə birlikdə sakitləşdirən kişiləri də xatırladaq ki, sonra yazını oxuyanda bizdən inciməsinlər. Bəli, çoxsaylı belə kişilər var. "Qadın nədir, ağır yük qaldırdı nədir",- deyən, həyat yoldaşı ilə market-bazara gedərkən onu ağır yükə əl atmağa əsla qoymayan, yeri gələndə uşağı da, yükü də özü daşıyan kişilər də var.

Yuxarıda da vurğuladığım kimi, yaxşı yaxşıdır, yaxşı olmayanlar-

Belə kişilərin ən acınacaqlı tərəfi isə olur ki, alış-verişdən xəbəri olmaya-olmaya hələ üstelik pulun çox xərclənməsi davasını da edirlər. Qadın dillənəndə isə, "məgər bu, mənim vəzifəmdir, vəzifənin nə olduğunu niyə bilmirsən", deyirlər...

Qarşılıqlı hörmət uzunömürlü ailədir

Bəli, əslinə gəlincə, kişi və qadın cəmiyyətdə də, evdə də eyni hüquqlara malikdir. Onlardan heç birinin haqqı yoxdur ki, bu hüquqları nəzərə almasın. Birlikdə həyat yoluna çıxan, bir evdə yaşayan iki insan əl-ələ verib həyatı gözəl yaşamalardır. Həyat isə o zaman gözəl olur ki, insanlar bir-birilərinə anlaya, hörmət bəsləyə bilir.

Ər və arvad ən birincisi, bütün məsələlərə insani hisslərlə, yəni qarşılıqlı sayğı göstərməklə yanaşmalıdır. Qarşılıqlı hörmət olmayanda, bax, yuxarıda sadaladığımı hər biri tez-tez baş verir: kişi qadına sayğı ilə yanaşmır, uşağı da, yükü də ona daşıdır, pulu cibində saxlayıb qadını xoşagəlməz vəziyyətdə saxlayır, qadının bir dəstə göyərti belə almağa hüququ, həm də pulu olmur, evdə bütün işlər qadının üzərinə yüklənir və sair. Belə olan halda isə söz-söhbət yaranır, narazılıqlar meydana çıxır. Söz-söhbət olmaması üçün qadın sus-

dan danışmaq ki, bəlkə səhvlərinin nədən ibarət olduğunu dərk edib onlar da yaxşı olmağa çalışsalar.

Yükü qadın, yoxsa kişi daşmalıdır...

Dəfələrlə müşahidə etmişik ki, yükü qadına daşıdıran kişilər var. Görmüşük ki, kişi marketdə ərzaq dolu arabanı belə qadına sürdürür. Əli cibində kassaya yaxınlaşır. Burada isə ərzaqları qadın paketlərə yığır, kişi isə yekəxana şəkildə pul kisəsini çıxarır, ödəyir, vəssalam. Yükü daşımaq isə yenə qadının üzərində qalır. Kişi əgər uşaq yollarında olarsa, ya onu qucağına alır, ya da əlindən tutur, vəzifəsinin yalnız bundan ibarət olduğunu düşünərək.

Lakin kişi həyat yoldaşının ağır yük götürməsinə yol verməməlidir. Əksinə, uşağı qadına verib, yükü götürməlidir. Və yaxud da uşağın əlindən qadın yapışmalı, yük çox olarsa, yüngülvari olandan birini də həyat yoldaşına kömək məqsədilə götürməlidir. Belə olan hal isə, hər kəs razılaşar ki, ən doğrusudur.

Onsuz da qadınlar cəfakəşdir. Ailədə yükün ağırı həmişə onların çiyindədir. Kişilər yükün birini onlara verməyə belə, qadın həyat yoldaşına kömək etməyə can atacaq. Belə isə kişilər də canıyanan olmalı, qadının evdə gün ərzində gördü-

yü işləri göz önünə gətirməklə, onlara sayğı ilə yanaşmalıdır.

Qadına pul verməyən kişilər...

Yükü qadına daşıdıran kişilərdən söhbət açmışkən, qadına pul verməyən kişilərdən də danışmaq yerinə düşər. Çünki bu da qadına sayğısızlığın bir tərəfidir. Bir dəfə yaxın qohumlardan bir ər-arvadla səfərə çıxmışdıq. Gördüm ki, qadın nə alırsa, ödənişi kişi edir. Bu, başadüşüləndir, bir yerdə olanda, təbii ki, kişi ödəyə bilər. Lakin elə oldu ki, kişilər çayxanada oturmali, biz isə yenidən alış-veriş etməli olduq. Bu an qadının qərribə bir tərəddüd keçirdiyini hiss etdim. Anladım ki, pul kişinin cibində olduğu üçün qadın bu hala düşür. Belə olanda onun həyat yoldaşına dedim ki, zəhmət olmasa, yoldaşına pul ver, biz alış-verişə gedirik. Məhz mən deyəndən sonra sanki bu adama çatdı ki, doğrudan da, mənim yoldaşım pul olmadan necə alış-veriş edə bilər?..

Marketlərdə də tez-tez buna bənzər hallarla rastlaşmaq olur. Baxırsan ki, qadın nə almaq istəyirsə, həyat yoldaşından icazə alır. Çünki pul ondadır...

Bir dəfə isə elə bir hadisə ilə qarşılaşmışam ki, əsla yadımdan çıxmır. Həyəte göyərti satan gəlmişdi, qapıbir qonşunun onunla

dialogu diqqətimi cəlb etdi. Xanım deyirdi ki, sabah da gələcəksiniz, mən də göyərti almaq istəyirəm. Göyərti satan isə cavabında "sabah yox, o biri gün gələcəyəm",-dedi. Qonşu: saat neçədə gələcəksinizsə, deyin, mən də gəlib göyərti almaq istəyirəm. Göyərti satan qadın isə, nə üçün indi almırsan ki, dedi. Xanım cavab verdi ki, yox, yoldaşıma demədən ala bilmərəm.

Bu hadisə bəlkə də 10-12 il öncə olub. Lakin bu gün olubmuş kimi o hadisəni əsla unuda bilmirəm. Yəni bəzi kişilər bu qədər qəddardımı? Qadınlar bu qədər hüquqsuzdur? Qadın əgər evə adi göyərti almaq üçün də həyat yoldaşından icazə almali olursa, buna həyat demək mümkündürmü?

Əslində isə ailədə büdcə bir olmalıdır. Qadın da, kişi də gəlirini o büdcədə birləşdirməlidir. Və ay ərzində nə alınmalıdır, nə qədər pul xərclənməlidir, bunlar müəyyən edilməlidir. Qadın da, kişi də gəlirə görə hərəkət etməklə əlavə xərclərə yol verməməlidir. Lakin bu demək deyil ki, kişilər maaşı ciblərində gəzdirsən və yaxud da evə pul qoymasınlar ki, həyat yoldaşları göyərti-çörək ala.

Eləcə də harasa səfər edəndə də, market-bazara gedəndə də kişi ilə yanaşı, qadının da pul kisəsində müəyyən qədər pul olmalıdır. Bəzən elə olur ki, yuxarıdakı hadisədə olduğu kimi, alış-veriş ayrı-ayrı isti-

qamətlərdə olur. Belə olan halda qadın heç nə ala bilməyəcək ki, yanında pul yoxdur.

Yəni bütün bunlar o qədər incə məsələlərdir ki, belə kişilər arada-bir düşünməli və nəticə çıxarmalıdır: biz bunu düzgün edirikmi?

Market-bazar tanımayan kişilər

Hələ market-bazar tanımayan kişilər də var. Bəs bunlardan nə üçün söhbət açmırıq? Ev işləri, uşağın bağçaya, məktəbə aparıb-gətirməsi ilə yanaşı, market-bazar işlərini də həyat yoldaşına həvalə edən kişilər var. Onlar birdəfəlik ki, bazarın, marketin yolunu bilmirlər.

Qadın səhər uşağın birini məktəbə, birini bağçaya qoyur. Tər-qanın içərisində evə qayıdır. Evi sahmana salır, yemək hazırlayır. Sonra da üz tutur bazara. Ağır yüklərlə evə qayıdır, onları yerbəyer edir. Və bir də hazırlayıb uşaqların ardınca gedir. Kişi isə axşam işdən qayıdır, əynini dəyişir, əyləşir televizorun önündə. Qarşısına yemək, çay gəlir. Bu arada uşaqlar səş-küy salanda, "ay qız, istirahət edirmə axı, uşağın səsinə kəs də",- deyir. Görəndə ki, yox, evdə narahat oldu, "yaxşı mən bir çıxım, fırlanım, gəlim",- deyir Və gedir ya çayxanaya, ya da idmana, filana. İki-üç saatdan sonra gəlir. Bu da onun bir günlük həyatı...

duqda isə istər-istəməz ürəyində həyat yoldaşına qarşı soyuqluq yaranır. Çünki həyat yoldaşının ona sayğı duymaması onu içdən yaralayır.

Hörmətin qarşılıqlı olması isə uzunömürlü ailə deməkdir. Boşanmaların kulminasiyada olduğu bir dövrdən ötən illərə baxdıqda orada özünə "Qızıl toy", "Brilyant toy", "Gümüş toy" edən ailələri görürük. Bilirsiniz, o ailələr nə üçün belə uzunömürlü ola biliblər? Çünki sayğı, hörmət olub o ailələrdə. Ər belə götürəndə, qadın dırmığı götürüb, qadın ləyəni götürəndə, kişi vedrəni götürüb, qadın yemək hazırlayanda, kişi uşağı sakitləşdirib. Kişi arvadına həmişə xərclik verib, qadın isə o xərcliyi özünə deyil, evdə bir çatışmayana xərcləyib. Bazara da bir gediblər, toya da, yasa da. Birlik olublar ki, dirlikləri də olub.

Bəs biz bu qədər gözəl ailə dəyərlərindən nə üçün pay almırıq? Ala bilirik, o zaman ki, yaxşı düşünə bilək. Beləliklə, gəlin yaxşı-yaxşı düşünək, evimizdən, ailəmizdən, bir-birimizdən hörməti, sayğını əsirgəməyək ki, ömür yolu bizlər üçün xoş və yaddaqalan anlarla ötüb keçsin. Sona qalan gözəl xatirələrimiz olsun ki, həmin xatirələr dünəndən bizə qalanlar kimi, bizdən də sabaha qalsın...

Mətanət Məmmədova

Əli Kərimli dağıdıcı müxalifətin "qrant yeyən" dəlalətli hesab olunur

AXCP sədrinin xəsisliyi partiya daxilində ciddi narazılıqlar yaradıb

Tarixi gerçəkliklərə nəzər yetirdikdə, qısa və birmənalı şəkildə demək olar ki, Azərbaycan heç zaman indiki kimi güclü və qüdrətli olmayıb. Buna görə Fətəh Sərkərdə, Prezident İlham Əliyevə min dəfələrlə təşəkkürlər olsun. Məhz Onun müdrik, uzaqgörən diplomatik siyasi bacarığı, hərbi komandanlığı sayəsində Azərbaycanın 30 il erməni işğalı altında olmuş torpaqları 44 günlük Vətən Müharibəsi ilə azad edildi, sonrakı mərhələdə separatçılar Xankəndidən və ətraf ərazilərdən təmizləndi, nəhayət, aprelin 19-da Qazağın işğal altında olan 4 kəndi Azərbaycana qaytarıldı, bununla yanaşı, Azərbaycanın Qarabağ iqtisadi rayonunda müvəqqəti yerləşdirilən Rusiya hərbi kontingentinin ərazidən çıxarılmasına başlanılıb. Bütün bunlar Azərbaycanın böyük gücünün və qüdrətinin göstəricisidir. Həm də tarixi, hərbi, siyasi zəfərlə təsdiq olundu ki, bu gün Azərbaycanın qarşısında dura biləcək qüvvə yoxdur, ölkəmiz istənilən güc mərkəzini qısa vaxtda məhv edib sıradan çıxartmaq qüdrətinə malikdir. Ona görə də müəyyən təxribatçı qrupların, mərkəzlərin Azərbaycanın uğurlarına qarşı qışqıncılıqla yanaşdığı, aradabir zəncirdə olan it kimi boş-boşuna hümləri mənasız və cəfəng hümmətdən başqa bir şey deyil. Belə demək olar ki, "it hürər karvan keçər". Düzdür, ağız-ağıza verib Azərbaycana qarşı hürənlərin arasında sapı özümüzədən olan baltaların da olması müəyyən qədər təəccüb və təəssüf doğurur. Lakin dərinə gedib aydınlaşdırıldıqda məlum olur ki, sapı özümüzədən olan baltaların dolanışığı və yaşayışları həmin mərkəzlərin ayırıcıları maddi təminatdan çıxır, o zaman hər şey aydın olur. Başa düşürsən ki, dağıdıcı müxalif ünsürlər məhz pula-paraya şiriklik çıxıqlarından çıxıb, yolunu azanların sırasına qoşulublar. Təbii ki, hər hansı siyasi partiyanın xarici ölkədən maliyyələşməsi qadağandır, bu, hüquqi məsuliyyət yaradır. Baxmayaraq ki, Ə.Kərimli, C.Həsənlili müəyyən hallarda xaricdən əldə etdiyi maliyyə vəsaitinin əsas mənbəyini gizlədir. Lakin görünən dağa nə bələdçi? Hər kəs bilir ki, AXCP, Müsavat, Milli Şura ABŞ-ın və Avropanın qaranlıq dairələrinin ayırıcı maliyyə vəsaiti hesabına hay-küy qaldırır, ölkəmizin maraqlarına zərər vurmağa çalışırlar.

"Xarici agentlər haqqında qanun" qəbul edilsə, Əli Kərimli və Cəmil Həsənlili siyasətdən gedəcəklər

Belələrə qarşı sərt cəza tədbirləri görülməlidir. Əminliklə demək olar ki, "Xarici agentlər haqqında qanun" qəbul edilməsi Əli Kərimli, Cəmil Həsənlili, İlqar Məmmədov, Arif Hacılı və digər məxluqların ifşa edilməsinə münbit şərait yaradır. Artıq bir sıra ölkələr, o cümlədən Rusiya, ABŞ, Böyük Britaniya, Norveç, Macarıstan, Fransa, Belçika, Niderland Polşa, Türkiyə və digər ölkələr "Xarici agentlər haqqında qanun" qəbul ediblər. Yaxın qonşumuz Gürcüstan dövləti də "xarici agentlər haqqında qanun" layihəsini qəbul etməyə hazırlaşır. Layihəni hakim "Gürcü Arzusu" partiyasını rəsmən tərk etmiş hökumətyönlü deputatlardan ibarət "Xalqın Gücü" qrupu təqdim edib. Onlar təşəbbüslərini elan edərək layihənin "açıqlıq və şəffaflıq prinsiplərinə" əsaslandığını bildirdilər. Düzdür, müxtəlif xarici ölkələrə agentlik edən siyasi, ictimai təşkilatlar, KİV təmsilçiləri qanun qəbul edilməsinin qarşısını almaq üçün neçə gündür ki, Tbilisinin mərkəzi meydanlarında etiraz aksiyaları keçirirlər. Hətta vəziyyət o həddə çatıb ki, Gürcüstanın prezidenti də hökumətin parlamentə təqdim etdiyi qanun layihəsini tənqid edib və "Gürcü Arzusu" partiyasını "Gürcüstanın kabusu" adlandırır. Lakin bütün etirazlara baxmayaraq Gürcüstan parlamentinin qanunu qəbul edəcəyi gözlənilir. Çünki bir sıra KİV-lər, siyasi partiyalar, onlayn media, QHT-lər açıq şəkildə xarici dövlətlərdən maliyyələşir və maliyyə aldıkları dövlətlərin bəzi maraqları çərçivəsində çıxış edirlər. Bu isə hökuməti ciddi narahat edir. Gürcüstan parlamentinə təqdim oluna qanun layihəsinə görə, "Xarici qüvvələrin agentləri" hesab edilənlər illik gəlir bəyannamələrini

mütləq təqdim etməli olacaqlar. Ədliyyə Nazirliyinin "xarici qüvvələrin agentləri" hesab etdikləri təşkilatları araşdırmaq və sənədləri əldə etmək səlahiyyəti olacaq.

Əli Kərimli trollarının maaşını azaldı

Analoji qanun Azərbaycanda da qəbul edilsə, Əli Kərimli, Cəmil Həsənlili, İlqar Məmmədov, Arif Hacılı və onların trollarının sosial şəbəkələr üzərindən müəyyən qüvvələrə agentlik etmələrinin qarşısı alınar. Onlar ən azı məsuliyyətlərini dərk edər və qanunun sərt şapalağının onlara dəyəcəyini başa düşürlər. Təbii ki, ifşa olunmaları ilə sözügedən məxluqlar siyasi məzhəklərini dayandırmalı olacaqlar. Əks halda onları uzun müddətə azadlıqdan məhrum etmə cəzası gözləyə bilər. Nəzərə almaq lazımdır ki, hazırda ən çox qrant alan siyasi təşkilat AXCP-dir. Yəni, Ə.Kərimli dağıdıcı müxalifətin "qrant yeyən" dəlalətli hesab olunur. Hər ay o müxtəlif xarici ölkələrdən maliyyə yardımları alır. Düzdür, Ə.Kərimli aldığı xarici qrantlardan ətrafındakı trollarına qəpik-quruş verir. Ancaq son vaxtlar AXCP-dəki bəzi trollar aylıq maaşlarının kəsilməsində ödənməyib, Ə.Kərimliyə etiraz etməyə başlayıblar. Hətta məsələ ötən gün AXCP İdarə Heyətinin toplantısında da müzakirə olunub. Trollar başı İlham Hüseyn dostlarının narazılığını Ə.Kərimlinin diqqətinə çatdırıb. Ə.Kərimli isə mitinq öncəsi partiya daxilində qalmaqların yaranmasını arzu etmədiyindən İ.Hüseynə problemi qısa müddətdə aradan qaldıracağına vədini verib. Lakin bu sözlər İ.Hüseyni qane etməyib və xəbərdarlıq edib ki, azaldılan aylıq maaşlar ödənilməsə, o zaman mitinqə qatılmaqdan imtina olunacaq. Məhz bu cür ultimatv xəbərdarlıqdan sonra Ə.Kərimli idarə heyətinin iclasını yarımçıq kəsərək, kimsə zəng etmək üçün qarşı otağa keçib. Bu cür hallar onu deməyə əsas verir ki, Ə.Kərimlinin ətrafında olanlar yalnız pula aludə olanlardır. Təbii ki, pul olmayacağı və ya aylıq razılaşdırılmış ənənəvi ödənişlər azaldılacağı halda trolların AXCP-də qalması mümkün olmayacaq.

İLHAM ƏLİYEV

"Təbiət bütün dünyada eyni qanunlara tabedir və heç bir dövlət sərhədi tanımır"

İqtisadi maraqların təmin olunmasının nəticəsi olaraq, ətraf mühitin çirkləndirilməsi, təbii ehtiyatların tükənməsi, təbii mühitin dağıdılması kimi problemlərə yol açılıb. Statistik məlumata görə dünyada hər il adambaşına 20 tondan çox tullantı düşür. Çirkləndirmələr və sürətli sənaye inkişafı atmosfer havasının dəyişməsinə, yer kürəsinin qızmasına səbəb olur". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında millət vəkili Sadiq Qurbanov deyib. Deputat bildirib ki, bu gün yer kürəsindəki, istiləşmə təqribən 1 faizdi, ən pisi odur ki, bunun 75 faizi son 10 ilə təsadüf edir: "Alimlərin hesablamalarına görə yer kürəsində istiləşmə 10-15 dərəcə artsa dünyamız məhv olacaq. Bu tempə bu dəhşətli proses 150-200 ilə tamamlanacaq.

Təbiət bütün dünyada eyni qanunlara tabedir və heç bir dövlət sərhədi tanımır. Məhz bu cəhətdən ekoloji təhlükəsizliyin təmin edilməsi daha çox millətlərarası, beynəlxalq bir səciyyə daşıyır. Ekoloji təhlükəsizlik probleminin təcridən ümumdünya probleminə çevrilməsi dünya ictimaiyyətinin problemi həll etmək üçün bir əməkdaşlığın vacib etdi ki, bu da ölkələr arasında beynəlxalq əməkdaşlığın yeni istiqamətlərinin yaranması və inkişafı ilə nəticələndi. Ətraf mühitin beynəlxalq hüquqi mühafizəsi, ekoloji təhlükəsizliyin təmin edilməsi BMT-nin əsas funksiyalarından birinə çevrildi.

Ətraf mühitin qorunması, təbiətdən, yeraltı sularından, mineral xammal ehtiyatlarından və yerüstü sərvətlərdən səmərəli istifadə edilməsi, onların bərpası və mühafizəsi, bioloji müxtəlifliyin qorunub saxlanılması bütün dünyada olduğu kimi ölkəmizdə də əsas prioritetlərdəndir. Belə problem və məsələlərin həlli bir sıra qanunvericilik və hüquqi aktlarla tənzimlənir. Məsələn, Azərbaycanın Konstitusiyasında sözügedən hüquq sahəsi bir neçə maddə və müddələrlə öz əksini tapıb. 39-cu maddə hər bir vətəndaşın sağlam ətraf mühitdə yaşamaq hüququnu tənzimləyir. Qeyd edək ki, ölkəmizdə ətraf mühitin mühafizəsinin hüquqi, iqtisadi və sosial əsaslarını "Azərbaycan Respublikasının Qanunu" müəyyən edir. Qanunun məqsədi ətraf mühitin ekoloji tarazlığının mühafizəsi sahəsində ekoloji təhlükəsizliyin təmin edilməsindən, təbii ekoloji sistemlərə təsərrüfat və başqa fəaliyyətin zərərli təsirinə qarşısının alınmasından, bioloji müxtəlifliyin qorunub saxlanılmasından və təbiətdən istifadənin səmərəli təşkilindən ibarətdir. Bu Qanun ətraf mühitin keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması, təbii ehtiyatların səmərəli istifadəsi və bərpası, ətraf mühitin mühafizəsi sahəsində qanunçuluğun və hüquq qaydalarının möhkəmləndirilməsi məqsədilə cəmiyyətlə təbiətin qarşılıqlı əlaqəsini tənzimləyir.

Unutmamalıyıq ki, insan təbiətin kiçik bir parçasıdır. Bizim yaşayışımız da, sağlamlığımız da təbiətlə bağlıdır. Dünyamızın sabahı və gələcəyi biz insanlarla bizi əhatə edən təbiətin vəhdətindən və bu vəhdətin özəli və əbədi tarazlığından asılıdır. Bu tarazlıq pozularsa nələr baş verdiyini düşünmək gərəkdir. Ona görə də biz insanlar təbiətə qayğı və məhəbbətlə yanaşmalı, planetimizin bitki örtüyünü - onun florasını və canlılar aləmini - onun faunasını qorunmalıyıq. Təbiət həm də bizim həyatımızı gözəlləşdirərək bizə böyük sevinc bəxş edir. Quşların oxuması, çayların şiriltisi, meşələrin şirin piçiltisi insana dinclik verir. Biz yorğun olanda, sevincli, kədərli olanda belə təbiət qoynunda rahatlıq tapırıq. Əgər biz təbiəti məhv etsək, ona qayğı ilə yanaşmasaq, özümüzü, öz sağlamlığımızı məhv etmiş olarıq. Hər bir insan təbiəti qorunmalı və qayğısını çəkməlidir".

Səbinə Hüseynli

FELYETON

24.04.2024

Nə, ilin bu "zerkalı" günü- 24.04.2024 də gəlib yetişdi. Xoş gəldi, səfa gətirdi.

Söhbət bunda deyil. Yer öz oxu üzərində fırlanır, günləri də bir-birinin ardınca gətirəcək də, kim buna qarışa bilər ki...

Söhbət ondadır ki, 25.04.2024-cü il tarixdən ölkədə bəzi yerləri gəzib öyrənək lazımdır ki, bir gün əvvəl-24.04.2024-də:

- ölkədəki doğum mərkəzlərində, evlərinde keysəriyyə əməliyyatı ilə neçə uşaq dünyaya gəlib;
- ölkədəki restoranlarda neçə nişan mərasimi keçirilib;

- ölkədəki restoranlarda neçə toy olub;
- ölkədəki nikahın qeydiyyatına alınması şöbələrində neçə nikah bağlanıb;
- ölkədə nə qədər avtomobil satışı olub;
- ölkədə neçə adamın ad günüdür;
- ölkədəki şirniyyat evlərində nə qədər tort sifarişli olub;
- ölkədəki gül mağazalarında nə qədər gül sarılıb;
- ölkədə neçə nəfərin nikah ildönümüdür;
- ölkədə neçə nəfərin toyunun ildönümü günüdür;
- ölkədə neçə nəfərin nikaha daxil ol-

- masının ildönümüdür;
- ölkədə neçə nəne nəvəsi ilə, neçə ana, neçə ata oğlu-qızı ilə bir gündə ad gününü qeyd edir;
- ölkədə neçə uşağın bürcü dəyişik düşüb;
- Hə, elə ki, bunların statistikasını apara bilib, rəqəmlərdən gözü başına çıxanlar olacaq, onda onu da anlayacağıq ki, hə, biz necə böyük bir psixoloji sindroma düşür olub ömür sürməkdəyik: "zerkalı" sindromuna. Nəzər salsaq, həm də illər öncədən...

Nə deyək, Allah şefamızı versin!

Mətanət Məmmədova

”Rusiya və Azərbaycan liderləri dünyaya sağlam əməkdaşlıq nümunəsi nümayiş etdirirlər”

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə “İctimai və dövlət maraqlarının müdafiəsi” istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

də yüksək səviyyədə ikitərəfli əlaqələrdə çox mühüm rol oynayır. Bu, bildiyiniz kimi, BAM-ın tikintisinə rəhbərlik edən Heydər Əliyev Əliyevə qarşı belə yaxşı insani, hörmət jesti idi. Heydər Əliyev bu sahədəki işini bənzərsiz yerinə yetirdi, bununla da tarixə düşdü. Bununla da Moskva Azərbaycanla münasibətlərə nə qədər böyük dəyər ver-

Rusiya Dövlət Dumasının MDB İşləri, Avrasiya İnteqrasiyası və Həmvətənlərlə Əlaqələr Komitəsinin sədri Leonid Kalaşnikov “Moskva-Baku” portalına müsahibəsində İlham Əliyevin yenidən prezident seçildikdən sonra Rusiyaya ilk səfəri faktını və Rusiya və Azərbaycan liderlərinin görüşünün nəticələrini dəyərləndirib. Müsahibəni oxucularımıza təqdim edirik.

- Leonid İvanoviç, liderlərimizin yenidən seçilməsindən sonra İlham Əliyevin Rusiyaya səfəri faktını necə dəyərləndirirsiniz? Bu səfərin Rusiya Federasiyasının xarici siyasəti üçün nə kimi əhəmiyyəti var?

- Azərbaycan Prezidentinin Rusiyaya səfərinin həm Moskvanın, həm də gördüyümüz kimi Bakının xarici siyasəti üçün mühüm əhəmiyyəti var. Səfər Əliyevin yenidən dövlət başçısı seçildikdən sonra ilk xarici səfərlərindən biri olub. Onu da demək olar ki, İlham Heydər oğlu Rusiya prezidenti Vladimir Putinin yeni müddətə yenidən seçildikdən sonra onun gördüyü ilk liderlərdən biri oldu. Bu faktlar Rusiya ilə Qərbdə global münasibətlərin hökm sürdüyü bugünkü şəraitdə ölkəmizin kollektiv Qərb tərəfindən məruz qaldığı təzyiqlərə görə mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Bu, xüsusilə ona görə vacibdir ki, Qərb bu gün Cənubi Qafqaza, əsasən də Azərbaycana fəal şəkildə təzyiqlər göstərir. Bizə də problem yaratmaq üçün Zaqafqaziyada müxtəlif “alətlərdən” istifadə edir. Yeni, Rusiya qonşuları üçün ümumi təhdid və çağırışları var. Əliyevin səfəri isə, fikrimcə, digər məsələlərlə yanaşı, Azərbaycan liderinin Rusiyaya qarşı simvolik jesti, Rusiyanın Cənubi Qafqazda sülh, sabitlik və təhlükəsizliyə verdiyi töhfəni müsbət qiymətləndirməsi oldu. Bunu liderlər görüşün əvvəlində açılış nitqində açıq şəkildə bəyan ediblər. Bölgədə təhlükəsizlik məsələsi və Rusiyanın bu təhlükəsizliyə töhfəsi gündəmin mərkəzində idi. Və Azərbaycan Prezidenti qeyd etdi ki, regionda təhlükəsizlik məsələlərinin həllindən razıdır. Qərb oyunçuları indi Ermənistan istifadə edərək Cənubi Qafqaza girib siyasi və hərbi cəhətdən möhkəmlənməyə çalışırlar. Ermənistan hakimiyyətinin özü Qərbdən idarə olunur. Bu isə müəyyən dərəcədə regionda təhlükəsizliyə təhlükə yaradır.

Eyni zamanda, görürük ki, İlham Əliyev ölkənin milli maraqlarını ardıcıl müdafiə edir və onun bütün siyasəti bu məntiq üzərində qurulub. O, nə etdiyini bilir və heç vaxt öz prinsiplərinə xəyanət etmir. Vladimir Putin və İlham Əliyev həqiqətən dostdurlar, bir-birlərini başa düşürlər və milli maraqların qarşılıqlı müdafiəsini başa düşürlər və bu yanaşmaya hörmət edirlər. İlham Əliyevin Rusiyaya qarşı çox mehriban münasibəti var. O isə başa düşür ki, Rusiya yaxın qonşudur və elə dövlətdir ki, onunla əvvəlcədən konstruktiv, qarşılıqlı faydalı əlaqələr qurmaq lazımdır.

İlham Əliyev səfəri ilə nümayiş etdirdi ki, Rusiya üçün indiki çətin vaxtlarda belə, Moskva ilə əlaqələr Bakının strateji istiqamətidir. Axı Rusiya ilə açığı şəkildə qarşılıqlı əlaqədə olan, rəqib nümayiş etdirən hər kəs Qərbin təzyiqlə obyektinə çevrilir. Düzdür, Azərbaycan bunsuz da həmişə Qərbin xüsusi təzyiqinin obyektinə olub. Azərbaycan lideri kimə arxalanacağını, kimə güvənməməli olduğunu anlayan təcrübəli siyasi mübarizdir. Vladimir Putin də başa düşür ki, Azərbaycan belə çətin vaxtlarda, dünyanın dəyişdiyi, yeni çoxqütblü dünyanın qurulduğu, suverenlik uğrunda mübarizənin getdiyi vaxtlarda Rusiyaya münasibətdə şəffaf, konstruktiv şəkildə yanaşmaqla ona arxalana və gələcək üçün uzunmüddətli strateji əməkdaşlıq qura bilər.

Müəyyən dərəcədə bizim dünyada siyasi proseslərin inkişafı və prioritetləri ilə bağlı ümumi qiymətləndirmələrimiz var. Azərbaycan bəzi qonşularımızdan fərqli olaraq qısamüddətli maraqlar güdmür. Bu, Azərbaycan üçün qeyri-adi haldır. İlham Əliyevin yeni Azərbaycanı həmişə irəliyə doğru strateji baxış taktikasını seçir. Və bu düzgün yanaşmadır.

Bütün qeyd olunanlarla əlaqədar olaraq, Əliyevin səfəri çox simvolikdir. Görürük ki, sözünün sahibi, global düşüncəli insanlar da var, dərhal mənfəət əldə etməyə çalışanlar da var, xəyanət edənlər də. Əliyev heç vaxt vədlərə uymayıb, heç vaxt kiməsə boyun əyməyib, lakin mən bunu Ermənistan rəhbərləri haqqında deyə bilmərəm.

Kremlin Putin və Əliyev arasında Baykal-Amur magistralının veteranları ilə görüşünü təşkil etməsi

diyini, Heydər Əliyevin Sovet dövlətinin və Azərbaycan-Rusiya münasibətlərinin inkişafına verdiyi töhfəni yüksək qiymətləndirdiyini nümayiş etdirdi. Rusiya üçün Heydər Əliyev həqiqətən də həmişə hörmətlə yanaşılacaq siyasi xadimdir. Çünki o, bir insan kimi, siyasətçi kimi səmimi, bütün fədakarlığı ilə böyük Vətəninə- Sovet İttifaqına xidmət edirdi. Eyni zamanda həm də kiçik vətəni Azərbaycana. O Azərbaycanı sözün əsl mənasında bərpa edə bildi və dövlətçiliyinə yeni nəfəs verdi. O, əsl siyasi müdrik idi.

İlham Heydər oğlu Əliyev də bu gün yüksək səciyələndirmək olar. O, milli maraqlara zidd olan heç bir təzyiqlə və təklifi nəzərə almayaraq inamla, müstəqil siyasət aparır.

Kremlə keçirilən müşavirədə Heydər Əliyevin BAM layihəsi üzərində necə işləməsi ilə bağlı deyilən bütün istisna sözlər (mənim də bu sahədə iş təcrübəm var idi və mən nədən danışdığımı bilirəm) həqiqətən də özünəməxsus yanaşmanı xarakterizə edir. Bu, çox mürəkkəb bir layihə idi, skeptiklər onu “heç yerə aparın yol” adlandırırdılar. Amma bu gün biz bu layihənin həyata keçirilməsinin müdrikiyini dərk edirik ki, o, gələcəyin layihəsinə çevrilib və bu gün strateji əhəmiyyət kəsb edir. Heydər Əliyevin müdrik, aydın, yoxlanılmış qərarları layihənin həyata keçirilməsinə imkan verdi. Bu gün ölkə oxşar problemlərlə üz-üzədir. BAM veteranları ilə görüşdə Vladimir Putin və İlham Əliyev çox mühüm, simvolik paralel aparıblar ki, bu da bu gün biz regional layihələrdən kənara çıxan möhtəşəm layihələri birlikdə həyata keçirdiyimizi əks etdirir. Liderlər BAM-ın genişmiqyaslı tikintisini “Şimal-Cənub” beynəlxalq nəqliyyat dəhlizi layihəsinin hazırkı icra vəziyyəti ilə müqayisə ediblər. Liderlər isə bütün düşmənlərə nümayiş etdirdilər ki, biz birlikdə ümumi gələcəyə doğru gedirik və ona qoşulmağa hazır olanların hamısını bu gələcəyə dəvət edirik. Putin qeyd edib ki, BAM əsasən bütün 21-ci əsr üçün global logistikani

müəyyən edir. Odur ki, Qərbin dik-tələrindən və sırf öz maraqlarını kiməsə diktə etmək cəhdlərindən əl çəkməyin vaxtı çatdığı bir vaxtda Rusiya və bir çox başqa dövlətlər üçün strateji layihə kimi “Şimal-Cənub”dan danışmaq olar.

Qərbin keçmiş “tərəfdaşları” tərəfindən Rusiya üçün əvvəllər qurulmuş tedarük zəncirlərinin bloklanması bizi bizimlə qarşılıqlı fəaliyyətə və əməkdaşlığa inkişaf etdirməyə hazır olan dövlətlərə yönəlmiş suveren layihələri həyata keçirməyə sövq etdi. “Şimal-Cənub” əslində çoxdan davam edən layihədir və indi hazırkı beynəlxalq şəraitdə nəhayət ki, tam həyata keçirilmək imkanı var. Biz global cənuba diqqət yetiririk. Bu, Rusiyanın, Azərbaycanın və digər regional və regiondankənar oyunçuların maraqlarına cavab verir.

İlham Əliyevin Moskvaya səfəri və onun nəticələri, liderlərin görüşündə deyilənlərin hamısı Rusiya və Azərbaycanı münasibətlərə sövq etmək cəhdlərinə aydın cavab oldu. Və bunu etmək istəyənlər az deyil. Vladimir Putin və İlham Əliyev nümayiş etdirdilər ki, istənilən bu cür cəhdlər uğursuzluqla nəticələnib və bundan sonra da iflasa uğrayacaq. Rusiya ilə Azərbaycan arasındakı münasibətlər strateji tərəfdaşların, müttəfiqlərin, bir-biri üçün əhəmiyyətli olan dövlətlərin münasibətləridir. Vladimir Putin və İlham Əliyev Moskvada birgə global strateji layihələr üçün qarşılıqlı dəstəyi və vektoru simvolik olaraq təsdiqlədilər

- Bu gün Azərbaycan Prezidentinin Administrasiyası bəyan edib ki, Rusiya və Azərbaycan liderləri Rusiyanın Bakı və İrəvanın sülh müqaviləsinə doğru hərəkətinə töhfəsini müzakirə ediblər. Bu yaxınlarda Bakı və İrəvan sərhədlərinin delimitasiya prosesinə başlamaq barədə razılığa gəliblər. Siz bu barədə nə düşünüürsünüz?

- Təbii ki, Ermənistan-Azərbaycan münasibətlərinin həllinə, Cənubi Qafqazda sülhün bərqərar olmasına Rusiyanın çox böyük töhfəsi olub. Moskva isə 2020-ci ildə Rusiya, Azərbaycan və Ermənistan liderləri tərəfindən üçtərəfli bəyanatın imzalanmasından bu yana bütün illər ərzində bu sənədi nəinki tam şəkildə həyata keçirib, əksinə, hər zaman digər tərəflərin razılaşmaları yerinə yetirməsini təmin etməyə, Bakı və İrəvan arasında danışıqlar üçün platformalar təqdim və təklif etməyə çalışıb. Bu gün də biz mütəmadi olaraq sülhə doğru dialoqa və tərəqqiyə hər cür yardım göstərməyə hazır olduğumuzu bə-

yan edirik. Biz Qərbin Zaqafqaziyadakı vəziyyəti manipulyasiya etmək və bir tərəfdə oynamaq cəhdlərindən narahat olmaya bilmərik. Təbii ki, bu, Bakını da narahat edir.

Bakı ilə İrəvan arasında delimitasiya prosesinin başlanması ilə bağlı razılaşmalara gəlinə, mən-cə, bu işi sakit və mərhələli şəkildə həyata keçirmək lazımdır. Çetindir, bu, təbii ki, onu pozmaq cəhdləri ilə müşayiət olunan prosesdir və biz artıq bu cəhdləri görürük. Delimitasiya prosesi mürəkkəbdir. Bu həm siyasi, həm də hərbi böhranlarla müşayiət oluna bilər. Təəssüf ki, bunu bir gecədə etmək mümkün deyil. Ona görə də hər iki tərəf səbri olmalı və bunun xalqlara fayda verəcəyini anlayaraq yenə də sülhə doğru getməlidir. Müqavilələrə ciddi əməl edilməlidir. Fransızlardan və ya amerikalılardan hansısa yardım almaq cəhdləri heç bir sülhə gətirib çıxarmayacaq. Biz bunu çoxdan müşahidə edirik. Və əgər bəzi siyasətçilər Qərb vasitəçiliyinə üz tuturlarsa, bu o deməkdir ki, görünür, onlar razılaşmalara səmimi və vicdanla əməl etmək istəmir-lər. Daha doğrusu, Qərb vasitəçilərinin köməyi ilə elektrik xətlərini çəkmək istəyirlər. Azərbaycan və Ermənistan özləri birbaşa sülh prosesində iştirak etməlidirlər. Mən görürəm ki, Azərbaycan həmişə müqavilələrə vicdanla əməl edib.

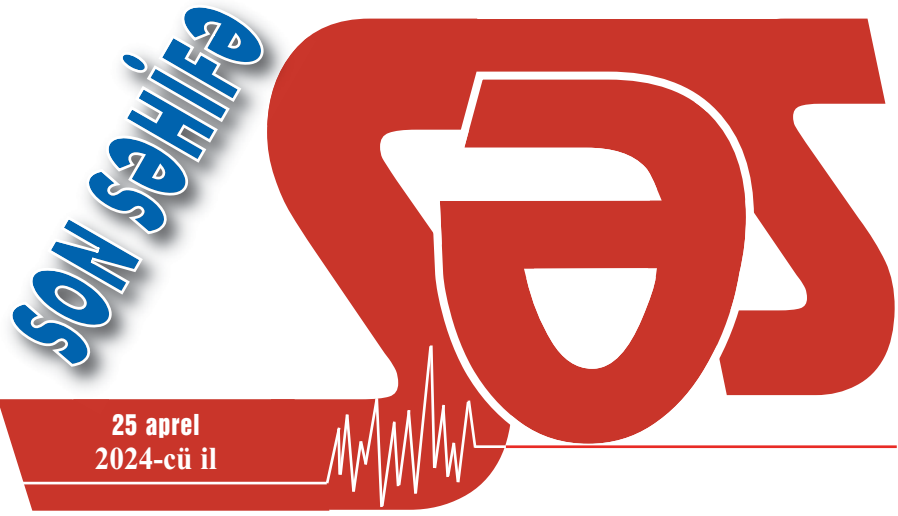
- Bu yaxınlarda bizə dediniz ki, mayın əvvəlində Bakıya səfər edəcəksiniz. Səfərin gündəliyi nədir?

- Mayın 1-3-də Bakıda “Sülh və global təhlükəsizlik naminə dialoq: əməkdaşlıq və qarşılıqlı fəaliyyət” adlı VI Ümumdünya Mədəniyyətlərəarası Dialoq Forumu keçiriləcək. İştirak edəcəyimiz forum çərçivəsində parlamentlərarası platforma fəaliyyət göstərəcək. İndi biz Rusiya və Azərbaycan üçün vacib olan “Şimal-Cənub” irimiqyaslı nəqliyyat-logistika iqtisadi layihəsi haqqında danışdıq. Lakin ölkələrimizi humanitar sahədə, xüsusən də mədəniyyət sahəsində çoxlu ümumi cəhətlər var. Bizi ümumi keçmiş bağlayır və biz bu tarixi itirməmişik.

Azərbaycan həmişə Şərqi mədəniyyət mərkəzi olub. Müsəlman Şərqi ilk bələt və ilk opera burada yaradılmış, müsəlman Şərqi ilk dəfə olaraq qadın hüquqları burada verilmişdir.

Ona görə də biz bu forumda mədəniyyətlərəarası dialoqu davam etdirəcəyik və MDB çərçivəsində parlament platformasında səmərəli qarşılıqlı fəaliyyət üçün, o cümlədən qanunvericilik qərarlarının qəbulu baxımından istifadəyə dair təkliflərimizdən danışacağıq.

Tərcümə - Elçin Bayramlı

Qeydiyyatda olmaq pay hüququdur?

AÇIQLANDI

"Hər hansı mənzilə qeydiyyatda olmaq həmin sakinə pay hüququ vermir. Vətəndaş bu halda yalnız həmin mənzildə yaşamaq hüququna malik olur". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında Hüquqi-Sosial Yardım və Maarifləndirmə İctimai Birliyinin sədri Fariz Əkbərov deyib. Fariz Əkbərov sözlərinə belə davam edib: "Əgər ev sahibi vətəndaşı qeydiyyata alarsa, həmin vətəndaşın yalnız istifadə hüququ yarana bilər. Sadəcə, həmin evdə qeydiyyatda olur. Qeydiyyatda düşmüş şəxsin mülki hüququ yaranmır."

Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyaya Məhkəməsinin 26 sentyabr 2007-ci il Qərarına əsasən kompensasiyanın məbləği davamlı surətdə və müəyyən müddət daxilində əvvəlki mənzilə xas olmuş şəraitlə müqayisədə oxşar yaşamaq imkanı verir.

Ev sahibi qeydiyyatda olan şəxsi yalnız məhkəmə ilə çıxara bilər. Məhkəmə yolu olmadan inzibati qaydada şəxsi qeydiyyatdan çıxara bilməz. Şəxs özü başqa ünvana qeydiyyatda düşməlidir ki, həmin ünvandan qeydiyyatdan çıxmış sayılsın.

Yaşayış yeri və olduğu yer üzrə qeydiyyatın məqsədi Azərbaycan Respublikasında yaşayan şəxslərin uçota alınması, onların başqa şəxslər, dövlət və cəmiyyət qarşısında vəzifələrinin icra edilməsi, insan və vətəndaş hüquqlarının və azadlıqlarının həyata keçirilməsi (sosial müdafiə, pensiya təminatı, hərbi xidmətə çağırış, məhkəmə qərarlarının icrası və s.) üçün zəruri şərait yaratmaqdır.

Yaşayış yerindən kənarda 60 gündən artıq müvəqqəti yaşamaq istəyən vətəndaş həmin yere gəldikdən sonra 7 gün ərzində (istirahət, səsvərmə, iş günü hesab edilməyən bayram günləri və ümumxalq hüzn günü istisna olmaqla) ərizə-anket dolduraraq müvafiq dövlət orqanına təqdim etməlidir. Həmin orqan vətəndaşı dərhal olduğu yer üzrə qeydiyyatda almalıdır".

Ayşən Vəli

"SƏS" qəzetinə abunə kampaniyası davam edir!

«SƏS» QƏZETİNƏ
ABUNƏ OLMAQ İSTƏYƏNLƏR
AŞAĞIDAKI YAYIM
ŞİRKƏTLƏRİ İLƏ ƏLAQƏ
SAXLAYA BİLƏRLƏR

1. Azərpoçt Poçtdaşıma Mərkəzi – 0125984955, 0552004544
2. Azərmətbuat Yayım MMC – 0124411991, 0124404694
3. Səma Mətbuat Yayım – 0125940252, 0503336969
4. Pressainform MMC – 0125115191, 0504560835, 0553156002
5. Qaya Mətbuat yayım – 0125667780, 0502352343
6. Qasid Mətbuat Yayım – 0124931406, 0124938343
7. F.Ş.Ruhid Hüseyinov – 0124349301, 0505357898
8. Ziya LTD – 0124977696, 0503067744

1 nüsxə 1 aylığı 13.20 AZN

6 aylıq 79.20 AZN

1 illik 158.40 AZN

ABUNƏÇİLƏRİMİZİN
XİDMƏTİNDƏYİK
Müraciət, şikayət, yazı,
təbrik və başsağlıqlarımızı
dərc etməyə hazırıq!

"Bu məsələdə insandan insana fərq var"

PSIXOLOQ FİKRİ

Günümüzdə bir çox insanlar var ki, onlarda "marka xəstəliyi" var. Belə ki, bu şəxslər corabına qədər marka almağı özləri nə məqsəd qoyub. Bəs, bunun altında hər hansı psixoloji səbəb yatırmı? Bu özgüvənsizlikdən irəli gəlir? SİA mövzu ilə bağlı psixoloq Zeynəb Eyyubovanın fikirlərini öyrənib. Onun sözlərinə görə, bu məsələdə insandan insana fərq var: "Əgər şəxsin aylıq qazançı imkan verirsə və o bütün öhdəliklərini, lazımı əşyalarını, geyimlərini, parfümünü və baxımını marka üzərindən edə bilirsə, bu pis bir şey deyil".

Psixoloq sözlərinə belə davam edib: "Biz kimisə ya pulun var deyə qınaya bilmərik. Əgər şəxs aydan-aya dolanışığını çatdırma bilmirsə və ya problemlidir və yaramız çoxdursa, amma sırf marka geyinmək istəyirsə, bu öz güvənsizliyindən yox, kiməsə özənməkdən irəli gəlir. Yəni, kimdənsə geri qalmamaq üçün bunu edir. Əslində markanı daha çox özgüvənsizlər geyinmir. Markaların geyimlərinə baxsanız çox sadə və sıradan paltarlar olur. Sadəcə orada hansısa bir şəklin, emblemin qoyuluşu ilə markanın olduğu bilinir. Yəni, deməzdim ki bu özgüvənsizliyə görədir".

Ayşən Vəli

"Xarici dil məcburiyyət halı alıb, bu, yaxşı deyil"

MÜNASİBƏT

"Dövlət İmtahan Mərkəzi (DİM) tərəfindən bildirilib ki, magistratura səviyyəsində danışıq bloku imtahanı tətbiq oluna bilər. Doğrusu, sözügedən yeniliyin elə də tərəfdarı deyiləm və bunun müəyyən problemlər yaradacağını düşünürəm. Dövlət İmtahan Mərkəzinin qəbul qaydalarını çətinləşdirməsi tələbə olmaq istəyənlərin müxtəlif proqramlara müraciət edərək rahat şəkildə təhsil almağa üstünlük vermələrinə gətirib çıxaracaq. Xarici dildə danışıqın imtahana salınması o zaman ağılabatan qərar olar ki, ümumi təhsil məktəblərinin məzunlarının ən azı 50 faizi xarici dil bilgisinə sahib ola bilsin. Magistraturaya qəbul olmaq istəyən ali məktəb məzunlarının isə ən azı 70 faizi ali məktəb auditoriyasından xarici dili öyrənib çıxarsın". Bu sözləri SİA-ya danışan təhsil eksperti Rizvan Fikrətoğlu deyib. "Daha aydın desək, DİM-in abituriyentlər və tələbələrə təhsil müddətində aldıkları bilikləri tələb etməsi daha düzgündür. Məzuna, abituriyentə "zəhmət çəkib öyrəndin" və ya "hazırlığa get, öyrən" demək də düzgün olmaz. Hər yenilik repetitorların, kursların, "Əlabbasın" torbasını genişləndirəcək, bu, inkişaf deyil. Azərbaycan vətəndaşının mövcud dil problemini hələ orta məktəbdən başlayaraq həll etmək lazımdır. Sual olunur, bizdə orta və ali məktəblərdə xarici dil hansı səviyyədə öyrədilir? Ali məktəbdə öyrədilmir, orta məktəbdə isə orta səviyyədə bir az aşağı öyrədilir.", - deyərək əlavə edib. Ekspertin fikrincə, şəxs bakalavr və magistraturaya qəbul olmaq istəyirsə, xarici dildə danışmaq, tənqidi mühakimə yürütmək qabiliyyəti olmalıdır. "Amma danışıq səviyyəsində xarici dildən imtahan götürmək nəyə lazımdır? Bu hansı bacarığı ortaya qoyur? Bütün bunlar əngəldir, bariyerdir. Xarici dildən imtahan olar, amma bunu yüksək səviyyəyə qaldırmaq lazım deyil. Biz o qədər xarici dil aludəçisi olmuşuq ki, sanki öz dilimizi unutmuşuq. Baxın, hər 100 nəfərdən, ən azı 90-nı sosial şəbəkədə status yazarkən, öz dilimizdə nə qədər səhvlər buraxır. Amma xarici dildə o qədər səhvlər etmir. Öz dilimizin kölgədə qalması mənfidir. Hətta deyərdim ki, magistraturaya qəbulda suallar ixtisas üzrə olsun. Kimin nəyinə lazım riyazi məntiq, nəzəri informatika, dəbdəbəli xarici dil? Xarici dil məcburiyyət halı alıb, bu yaxşı deyil".

Ləman Sərraf

ELAN

4 sayılı Ərazi Vergilər İdarəsi tərəfindən verilmiş "Benovshe-C" MMC-yə məxsus 00202240 nömrəli Merkuri-130F-01 kassa aparatı itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Baş redaktor:
Bəhruz Quliyev

Ünvanımız:
Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyli
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az

"ƏLİNCƏ" AZƏRBAYCAN XEYRİYYƏ
CƏMIYYƏTİNİN ORQANI.
QƏZET 1991-Cİ İL
YANVARIN 11-DƏN ÇIXIR
Tel: 598-33-90
Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi
ilə müəllifin mövqeyi
üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet bazar və
bazar ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur

Tiraj: 3200